

ELVERUM
KOMMUNE

Årsregnskap 2015

Årsberetning og regnskap 2015

Innholdsfortegnelse

ÅRSBERETNING 2015	5
Rådmannens kommentar	5
Kommentarer til de økonomiske resultater	7
Årets resultat	7
Sektorenes og stabenes driftsresultater	7
Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen	8
Utvikling i kommunens økonomiske handlefrihet	8
Utvikling i driftsinntekter og driftsutgifter	9
Selvkostområdenes innvirkning på driftsregnskapet	12
Balanseregnskapet	13
Kommunens egenkapital	13
Finansforvaltning	16
Styring – ledelse – kontroll	17
Overordnet styring	17
Kontroll	17
Årshjul.....	17
Likestilling og mangfold i arbeidslivet	19
Arbeid med etikk og verdigrunnlag	20
ÅRSREGNSKAPET FOR 2015	21
Regnskapsprinsipper	21
Årets resultat	21
Driftsregnskapet	21
Investeringsregnskapet	21
Spesielle regnskapsmessige forhold	21
Disponering av årets resultat	21
Økonomiske oversikter	22
Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet.....	22
Regnskapsskjema 1B – Fordelt til drift	23
Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet	24
Regnskapsskjema 2B – Investeringsregnskapet prosjektene	25
Balanseregnskapet pr 31.12.2015	28
Økonomisk oversikt – Drift	29
Økonomisk oversikt – Investering	30
Rådmannens og økonomisjefens underskrifter	31
Investeringsregnskap	32
Netto pr KOSTRA-funksjon pr sektor/stab	32
Driftsregnskapet	35
Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab	35
Inntekt/utgift inkl. finansposter mot rammebudsjett pr sektor/stab spesifisert	35
Driftsregnskapets felleskapittel Ansvar / Tjeneste.....	37
Generalbalansekonto med sektor kode – pr 31.12.15	43

NOTER	45
Note 1 – Regnskapsprinsipper	45
Note 2 – Kommunens organisering	46
Note 3 – Spesifikasjon av endring i arbeidskapital	47
Note 4 – Pensjon	48
Note 4a – Pensjon EKP	49
Note 4b – Pensjon SPK	50
Note 4c – Pensjon KLP	51
Note 5 – Konsekvenser av bokført premieavvik 2015.....	52
Note 6 – Garantiansvar pr 31.12.2015	53
Note 7 – Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid.....	54
Note 8 – Aksjer og andeler pr 31.12.2015.....	55
Note 9 – Avsetninger og bruk av avsetninger	56
Note 10 – Kapitalkonto.....	57
Note 11 – Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert	58
Note 12 – Gjeldsforpliktelser.....	59
Note 13 – Tap på fordringer	60
Note 14 – Anleggsmidler	61
Note 15 – Finansielle omløpsmidler.....	61
Note 16 – Interkommunalt samarbeid PPT	62
Note 17 – Interkommunalt samarbeid legevakt	62
Note 18 – Interkommunalt samarbeid Interkommunal Akutt Døgnplass (IKAD)	63
Note 19 – Investeringsprosjekter	64
Note 20 – Etterkalkyle for selvkosttjenester	65
Note 21 – Årsverk, godtgjørelse, revisjonshonorar.....	67
Note 22 – Vesentlige fremtidige forpliktelser	68
Note 23 – Prinsippendringer	68
Note 24 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap	68
Note 25 – Samhandlingsreformen – hovedprinsipper for estimatet	69
Note 26 – Oversikt over løpende rentesikringer	69
Note 27 – Lånegjeldsoppgave detaljert – med beregning av minsteavdrag.....	70

ÅRSBERETNING 2015

Rådmannens kommentar

Etter merforbruket i 2014 på 26,7 mill. kroner som må dekkes inn i løpet av to år, vedtok kommunestyret i mai nedjusteringer av driften for 2015 for å sikre at året kunne avsluttes som et minimum i balanse. Det ble gjennomført ytterligere justeringer av driftsbudsjettet for å dekke inn dette merforbruket i årsbudsjettåret for 2016. Rådmannen konstaterer med tilfredshet at virksomheten har maktet å gjennomføre disse tiltakene uten at det i vesentlig grad har gått ut over resultatene i brukerundersøkelser som er gjennomført ved årsskiftet.

Dette har vi oppnådd gjennom stor innsatsvilje fra medarbeiderne i alle sektorer og staber, samt et godt samarbeid mellom politikere og administrasjon. I den økonomiske oppfølgingen gjennom året har det vært en del negative prognoser i tertialrapporter og månedsrapporter som antydte at vi kunne få et resultat marginalt på feil side. Men gjennom en sluttspurt i årets siste måneder, samt bedre uttelling på en del større poster som først kan føres i årsoppgjøret endret resultatet seg. Viktige grunner til dette er en bedre skatteinngang enn forventet, samt at kostnader til pensjon ble lavere enn prognostisert.

Årets netto driftsresultat viser et overskudd på 28,5 mill. kroner som utgjør ca. 1,89 % av brutto driftsinntekter. Normkravet etter de endringer som er gjennomført i inntektsføring av kompensasjon for merverdiavgift på investeringer og rentesituasjonen er beregnet til 1,75 %. Og Elverum kommune har for første gang på mange år et resultat som er bedre enn normkravet.

Etter foretatte fondsdisponeringer reduseres årsresultatet til et mindreforbruk i forhold til budsjett for året på kr. 67.250,-. Det er da verd å merke seg at det i henhold til kommunestyrets vedtak av 27.05.2015 KS 48/15 er avsatt ca. 26,2 mill. kroner til generelt disposisjonsfond. Dette vil både styrke vår svake likviditet, men også være en sikring for at vi kan dekke inn merforbruket for 2014. Dekningen har kommunestyret vedtatt skal gjennomføres i årsbudsjettet for 2016 med 26,7 mill. kroner. Dersom denne reserven holdes urørt gjennom 2016 vil den langt på vei sikre dekningen, selv om vi skulle få mindre negative avvik på driften i 2016, som er budsjettert uten reserver.

Aktiviteten i 2015 har vært høy og kommunen får 41,3 mill. kroner mer enn budsjettert i inntekt fra brukerbetaling og refusjoner. Inntektene fra skatt og rammetilskudd forbedret seg vesentlig på slutten av året, slik at merinntekten fra disse postene ble på ca. 7 mill. kroner, og totale inntekter ut over budsjett ble på 47,8 mill. kroner.

Tjenesteproduksjonen i kommunen har imidlertid sjelden full kostnadsdekning gjennom brukerbetaling og refusjoner. Når aktivitetsnivået og inntektene vokser ut over budsjettet, stiger de tilhørende kostnadene enda mere.

Flere sektorer og staber viser forbedrede resultater fra 2014 til 2015, men det er fortsatt utfordringer for Barnehage, Familie og Helse, NAV, Kultur og Pleie og omsorgssektoren. Totalt sett har disse sektorene et merforbruk på 22,9 mill. kroner ut over bevilget ramme. De øvrige sektorer som har mindreforbruk utgjør til sammen 8,3 mill. kroner. Totalt sett viser sum ordinære driftsutgifter et merforbruk i forhold til budsjett på 52,1 mill. kroner. Det høye aktivitetsnivået har dermed medført et netto merforbruk på ca. 4,3 mill. kroner.

Det er derfor viktig at aktivitetsnivået holdes under kontroll. I «Årsmeldingen fra virksomhetene» vil rådmannen søke å analysere om det høye aktivitetsnivået er et resultat av økning av brukere med rettigheter og aktiviteter styrt av utenforstående, eller om vi selv legger oss på et for høyt tjenesteomfang eller kvalitetsnivå i forhold til våre mål.

Inntektsveksten for 2015 er på 3,9 %, mens utgiftene er redusert med 1,9 % i forhold til 2014. Noe som indikerer at kommunen på tross av et aktivitetsnivå over budsjett, har fortatt en kraftig kursendring i riktig retning i løpet av 2015. De vanskelige og upopulære avgjørelsene vedrørende driftsnivået som måtte til, har virket. De ansatte har gjennomført dette på en måte som gjør at det ikke gir vesentlige negative utslag på bruker- og innbyggerundersøkelser. Rådmannen finner grunn til å berømme de ansatte for den innstilling de her har vist i en vanskelig situasjon.

Med det ambisjonsnivå på investeringer kommunen har lagt opp til i inneværende Handlings- og økonomiplanperioden 2016-2019 blir det fortsatt utfordrende. Finanskostnadenes andel av inntektene er økende, og det krever nøkternhet i utviklingen i den ordinære driften.

Kommunen har en samlet lånegjeld pr 31.12.15 på kr 1 843 mill. hvorav kr 326 mill. er lån i Husbanken til videre utlån. Lånegjelden utgjør etter dette 122 % av kommunens driftsinntekter, mens fylkesmannens anbefaling er 50 % av inntekten.

Investeringsnivået er fortsatt høyt, og kommunen har en lav selvfinansiering av investeringer. For 2015 lå den på 11,1 %, mens normtall for en sunn kommuneøkonomi er satt til 33 %. Høye investeringer over tid med lav egenkapitalandel setter

ÅRSBERETNING

store krav til brutto driftsresultat, for at kommunens økonomi skal kunne absorbere de økte kostnadene til renter og avdrag.

Balansen viser at egenkapitalen fortsatt er utilfredsstillende selv om årets resultat har styrket den noe. Likviditeten målt gjennom arbeidskapitalen utgjorde ca. 1,4 % av driftsinntektene i 2014, men har steget til 10,1 % ved avslutningen av 2015. Normen er på 8 – 10 %. Det kan dermed virke som vi har en tilfredsstillende likviditet målt ut fra dette kriteriet. Vi har som følge av utsatt gjennomføring av vedtatte investeringer et svært høyt nivå på ubrukte lånemidler, som påvirker dette bildet. Ubrukte lånemidler var ved årsskiftet ca. 159,6 mill. kroner, som vil bli utbetalt etter hvert som investeringsprosjektene gjennomføres. Ved en lavere beholdning av lånemidler som følge av mer års riktig investeringsbudsjett vil likviditeten raskt nærme seg et kritisk lavt nivå.

Handlings- og økonomiplanen 2016 – 2019 har trange rammer det første året hvor tidligere merforbruk skal dekkes, men så er det budsjettert med reserver i de tre siste årene som følge av forventet virkning av retaksering av markedsverdiene som grunnlag for eiendomsskatten.

Årets resultat og den vedtatte Handlings- og økonomiplan viser at vi har snudd den negative trenden vi har opplevet de siste årene, men uansett slik at det kreves betydelig nøkternhet, både vedrørende drift og investeringer, og vi må spesielt ha fokus på å kontrollere aktivitetsveksten. Kommunen har satt seg et mål om sunn kommuneøkonomi, og det må fortsatt styres med stram hånd for å klare å oppnå det.

Elverum 30.03.2016

Kristian Trengereid
Rådmann

Kommentarer til de økonomiske resultater

Årets resultat

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT			
	2013	2014	2015
Sum driftsinntekter	1 411 780	1 451 499	1 507 788
Sum driftsutgifter ekskl. avskrivn.	1 364 518	1 436 576	1 409 036
Brutto driftsresultat	47 262	14 923	98 752
Netto finansutgifter	51 426	52 038	70 269
Netto driftsresultat	-4 164	-37 115	28 483
Netto avsetninger	-20 858	-10 457	28 416
Overført til investering	16 694	1	0
Regnskapsmessig merforbruk	0	-26 659	67

Årets driftsregnskap legges fram med et regnskapsmessig mindreforbruk på 67.250 kroner. Netto driftsresultat er på 28,48 mill. kroner. Noen viktige avvik i forhold til budsjett er:

➤ Sektorenes resultater	-14,6	mill. kr
➤ Mer frie inntekter, vesentlig skatt	6	mill. kr
➤ Lavere pensjonsutgifter fra pensjonsselskapene	11	mill. kr
➤ Mindreforbruk lønnsreserven	12	mill. kr
➤ Felles innsparinger, som ikke er gjennomført	-12	mill. kr

Sektorenes og stabenes driftsresultater

Netto resultat for alle sektorene samlet viser merforbruk på 14,6 mill. kroner. Se tabellen nedenfor. I 2014 var tilsvarende tall 28,8 mill. kroner.

Det har vært merforbruk i flere sektorer i 2015. PRO hadde et merforbruk på 9,3 mill. kroner som hovedsakelig kommer av økte vedtakstimer i hjemmetjenester/BPA-ordningen, samt noe lavere refusjon på ressurskrevende brukere.

NAV har et merforbruk 4,2 mill. kroner, dette knyttes direkte til utbetalinger til brukere og i hovedsak brukeres boutgifter. Kultursektoren hadde et overforbruk på 5,3 mill. kroner. Barnehage hadde et merforbruk på 2,6 mill. kroner. Merforbruket forklares med økte tilskudd til privat barnehagedrift på 5,0 mill. kroner. 2,4 mill. kroner av dette har blitt dekket inn hovedsakelig ved forsert nedbemanning i kommunale barnehager.

Det vises til kommunens samlede årsmelding for en nærmere analyse av sektorenes økonomiske resultater og resultater i forhold til mål.

Rådmannen har i henhold til økonomireglementet lagt følgende til grunn i regnskapet:

- Sektorer med mindreforbruk har ikke fått beholde og tatt med seg overskuddet over til 2016. Rådmannen vil vurdere om dette skal foreslås i regnskapssaken som legges fram for kommunestyret.
- Økonomireglementet sier at sektorer og staber med merforbruk må dra med seg merforbruket og får nedjustert framtidige driftsrammer. Merforbruket registreres i regnskapet og dekkes inn ved rammetrekk, normalt over to år. Dette er ikke gjennomført som memoriaposteringer i 2015, da deler av merforbruket kan knyttes til vedtatte innsparinger i året som ikke har kunnet realiseres fullt ut. Rådmannen vil fremme forslag i regnskapssaken til kommunestyret om hvorledes man skal forholde seg til avregning av dette, alternativt om det anbefales at inndekking ikke gjennomføres.

Tabellen nedenfor viser sektorenes netto resultater i forhold til budsjett.

Resultat 2015 ¹⁾			Økonomireglementet		
Driftsresultat Sektorer og staber	før forbruk/avsetn driftsfond	i % av bto driftsutgift	Netto avsetning	Merforbruk tilbakebetales	Resultat i regnskapsdok.
Rådmann	1 765	8,6	1 200		565
Teknikk og miljø	1 408	2,8	124		1 284
Eiendom	1 210	2,8	0		1 210
Barnehage	2 573	-1,5	0	2 573	2 573
Familie- og helse	1 699	-1,4	249	1 450	1 450
NAV	4 358	-8,4	74	4 285	4 285
Skole	2 665	0,9	201		2 465
Kultur	5 609	-5,2	301	5 308	5 308
Pleie-, rehab-, omsorg	7 968	-1,8	1 309	9 277	9 277
Pesonal	2 024	15,6	0		2 024
Service	104	0,5	78		182
Økonomi	523	2,4	0		523
	12 508		2 133	22 893	14 641
Sum merforbruk	22 207				22 893
Sum mindreforbruk	9 699				8 252

1) Faktisk resultat før netto avsetninger. Røde tall betyr merforbruk i forhold til netto budsjettramme.

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

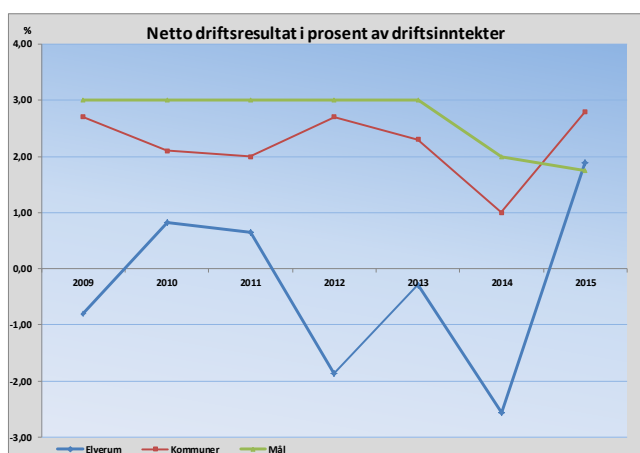
Utvikling i kommunens økonomiske handlefrihet

Netto driftsresultat er et mål for hvor mye kommunen sitter igjen med av driftsinntektene etter at driftsutgifter, netto renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat gir m.a.o. uttrykk for om kommunens virksomhet i løpet av året har vært på egenkapitalen eller om virksomheten har ført til at egenkapitalen har økt. Netto driftsresultat er derfor det sentrale begrepet for vurdering av kommunens handlefrihet. Staten bruker også netto driftsresultat som den primære indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. For å oppnå en sunn økonomisk utvikling, bør netto driftsresultat over tid utgjøre ca. 1,75 % av de samlede driftsinntektene. Driftsresultatet skal over tid dekke kostnader som slitasje og verdiforringelse på bygninger, inventar, maskiner etc., fange opp svingninger i inntektsnivået fra et år til et annet og generere nødvendig egenkapital til investeringer.

Årets netto driftsresultat er på 28,5 mill. kroner og utgjør 1,9 % av brutto driftsinntekter. Dette er forbedring fra fjoråret, og ligger så vidt over anbefalingen fra KS på 1,75%.

Resultatutvikling 2009 – 2015

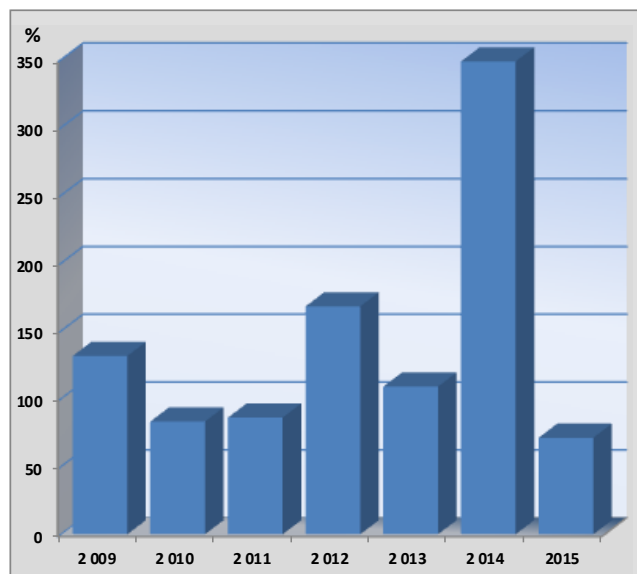
Utvikling i netto driftsresultat

Grafen viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene og gir uttrykk for utviklingen i kommunens handlefrihet sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Resultatet for 2015 er kraftig forbedret i forhold til fjoråret, noe som også gjenspeiler utviklingen i landet forøvrig. KS sin norm for netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter har vært 3 %, men er nå redusert til 1,75 %. Elverum kommune hadde i 2015 et netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter på 1,9 %.

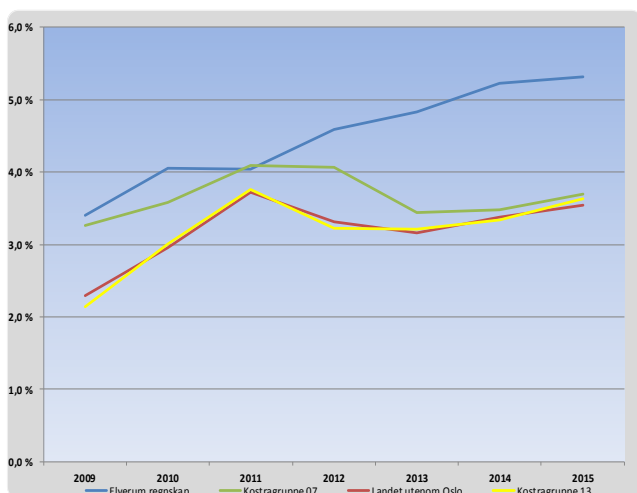
Rente- og avdragsbelastning

Grafen viser hvor stor del av brutto driftsresultat som benyttes til å dekke netto kapitalkostnader. Forholdstallet sier noe om kommunens handlefrihet. Kapitalkostnadene må dekkes av driftsinntektene. **Det som blir igjen, bidrar til å styrke egenkapitalen.**

Grafen viser at kommunen i 2015 hadde en solid resultatforbedring, siden man nå er i en situasjon hvor brutto driftsresultat dekker netto renter og avdrag. Med et brutto driftsresultat eksklusive avskrivninger på 98,8 mill. kroner, og en netto finanskostnad på 70,3 mill. kroner gir dette en rente- og avdragsbelastning på 71,2 %.

Finanskostnader målt mot brutto inntekt

Elverum kommune hadde lave finanskostnader frem til 2007, som følge av de restriksjoner man var underlagt mens man var registrert i ROBEK-registeret. Dette medførte imidlertid at man hadde opparbeidet vesentlige etterslep på vedlikehold av kommunale eiendommer, som kom i tillegg til investeringer som følge av at kommunen vokste.

Grafen sammenligner Elverum kommune mot KOSTRA-gruppe 7 og 13 (Elverum kommune er tatt inn i KOSTRA-gruppe 13 fra 2014).

I årene 2013-2015 er tallene for Elverum justert for ekstraordinære utbytter fra E-verket. Dette for å illustrere hvilket nivå kommunen ville ligget på med ordinært utbytte.

Finanskostnadenes andel av brutto driftsinntekter har fra 2009 til 2015 økt fra 3,4 % til 5,3 %. Dette fører til tilsvarende reduserte ressurser til den ordinære driften. I forhold til landsgjennomsnittet brukte Elverum kommune 1,8 % mer av inntektene til finansutgifter i 2015.

Utvikling i driftsinntekter og driftsutgifter

Utvikling i inntektene er en sentral rammebetingelse for kommunen, fordi kommunen bare i liten grad kan påvirke inntektsnivået. Kommunene får fastsatt sine inntekter gjennom politiske vedtak i Stortinget. Kommunene kan selv påvirke nivået på eiendomsskatt og brukerbetaling, men det er her sterke begrensninger gjennom lover og forskrifter. Siden inntektene i stor grad styres av andre, vil kommunens styringsmuligheter ved siden av å fastsette nivået på eiendomsskatten, ligge i å styre driftsutgiftene og finansutgiftene, slik at kommunen til enhver tid har gode driftsmarginer og god balanse mellom drift, investeringer og likviditet.

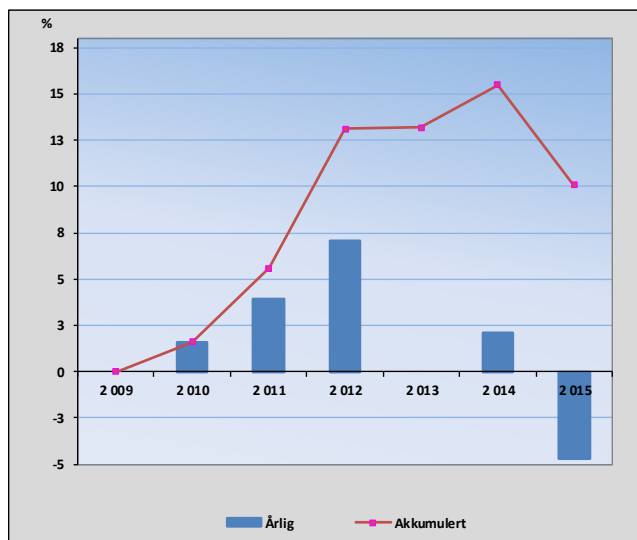
Vekst driftsinntekter/-utgifter 2009 – 2015

Grafen viser utviklingen i driftsinntektene og driftsutgiftene som **prosentvis endring fra forrige år**, målt i løpende priser. I 2015 ble inntektsveksten større enn utgiftsveksten. Driftsinntektene har det siste året økt fra 1 451 mill. kroner til 1 508 mill. kroner, det vil si med 3,9 %. Driftsutgiftene har siste år blitt redusert fra 1 437 mill. kroner til 1 409 mill. kroner, m.a.o. 1,9 %.

En sunn økonomisk utvikling forutsetter at kommunen ikke bruker mer enn det ressurstilgangen tillater, og da må veksten i driftsutgiftene over tid være lavere enn veksten i driftsinntektene.

Reell vekst i driftsutgifter 2009 – 2015

Grafen viser kommunens årlige vekst i driftsutgifter. I tillegg vises sum vekst i driftsutgifter (akkumulert) i forhold til 2009. Endringen vises korrigert for prisutviklingen for å få fram volumendringer (faste 2015-priser).

Grafen viser at kommunen i løpet av de siste årene har hatt en vekst i aktiviteten – en samlet aktivitetsvekst på ca. 10 prosent fra 2009 til i dag. Volumreduksjonen for 2015, på 4,7 %, er en betydelig reduksjon fra fjoråret.

Kommunens inntekter

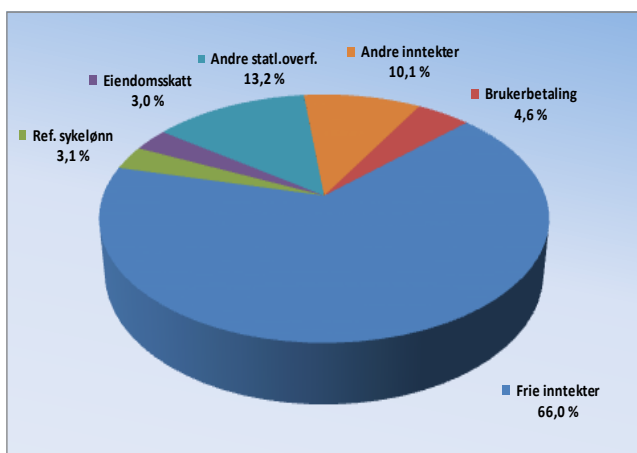
Kommunens inntekter kan deles opp i tre hovedkategorier:

- skatteinntekter som kommunen mottar fra sine innbyggere
- rammeoverføringer fra staten
- andre inntekter

Skatt og rammetilskudd benevnes som frie inntekter. Dette skyldes at disse to inntektskategoriene ikke er øremerket til spesielle formål. En stor del av tjenestene kommunen yter, er enten lovpålagt eller rettighetsfestet slik at kommunestyrets frihet er forholdsvis begrenset.

Den tredje kategorien består av brukerbetaling, salgs- og leieinntekter og overføringer. Overføringene er i stor grad øremerkede sektortilskudd fra staten.

DRIFTSINNEKTER - Hvordan pengene er skaffet til veie:

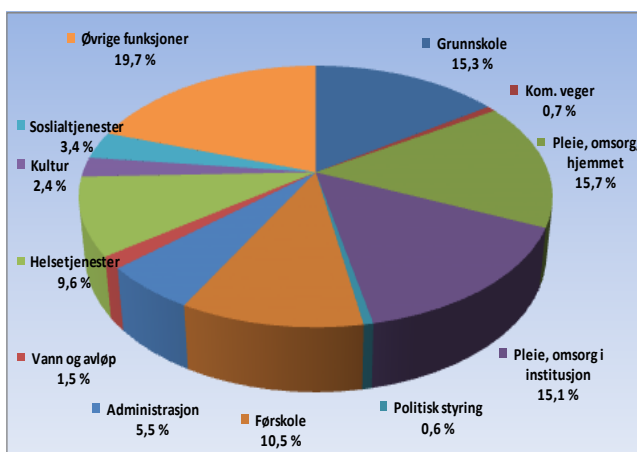

Grafen viser hvordan kommunen i 2015 har finansiert sin virksomhet. Rundt 66 prosent av inntektene på 1 508 mill. kroner er frie inntekter dvs. rammetilskudd og inntekts- og formueskatt. Inntekter som kommunen har innflytelse på, brukerbetalinger og eiendomsskatt, utgjør henholdsvis 4,6 og 3,0 prosent av driftsinntektene eller 69 mill. og 45 mill. kroner.

Elverum kommunes skattevekst i 2015 var på 7 % i forhold til året før, tilsvarende tall for landet var 6 %. Det opprinnelige anslaget i statsbudsjettet var på 5,6% og ble redusert til 4,6% i revidert nasjonalbudsjett i juni. For Elverum kommune ble skatteinntektene 10,5 mill. kroner høyere enn budsjettet.

DRIFTSUTGIFTER – Hva pengene brukes til

Kommunens driftsutgifter gir uttrykk for det totale aktivitetsnivået i kommunen. Vi tar med to grafer for dette formålet.

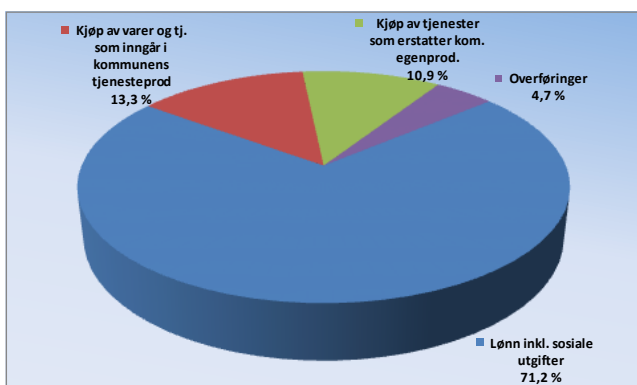

Grafen nedenfor viser brutto driftsutgifter for 2015 fordelt på et utvalg av politisk interessante funksjoner. KOSTRA-funksjoner gir uttrykk for hvilke type behov de kommunale tjenestene er ment å dekke i befolkningen.

Kommunen brukte i 2015 brutto 226 mill. kroner til grunnskole, 232 mill. kroner til pleie og omsorg i hjemmet, 222 mill. kroner til pleie og omsorg i institusjon, 82 mill. kroner til administrasjon og 8 mill. kroner til politisk styring.

Øvrige funksjoner utgjør 291 mill. kroner og består av en lang rekke KOSTRA-funksjoner blant annet drift av formålsbygg og boliger, SFO, voksenopplæring og overføringer til andre (kirke, brann og redning). For en detaljert analyse av denne posten vises til KOSTRA-analyse.

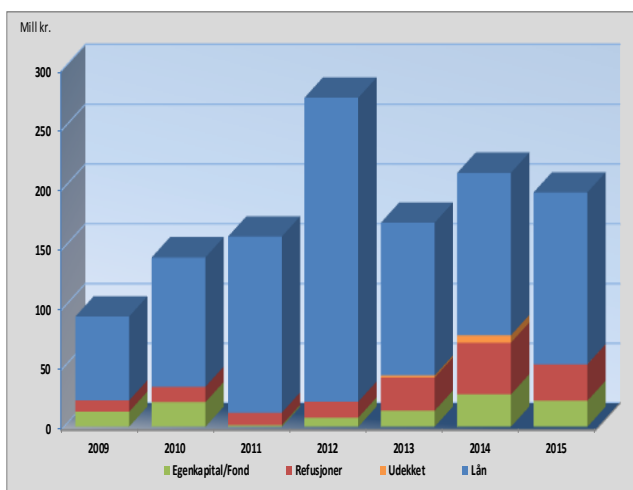
Utgiftsstrukturen

Lønn og sosiale utgifter er den største utgiftsposten. I 2015 utgjorde disse postene til sammen 71,2 % av totale utgifter. Kommunen brukte i 2015 1 003 mill. kroner til lønn og sosiale utgifter, noe som er identisk med 2014.

Når det gjelder «Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon» på 153 mill. kroner, er kjøp av tjenester fra private den dominerende posten på 124 mill. kroner. Det dreier seg i stor grad om driftstilskudd til private barnehager 71 mill. kroner, og kjøp av eksterne tjenester som brukerstyrt personlig assistent 29 mill. kroner.

Investeringsutvikling

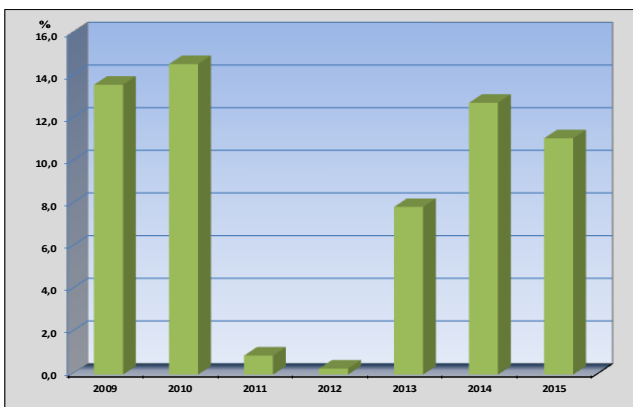
Grafen viser investeringsaktiviteten i perioden 2009 til 2015. Investeringsnivået har i hele perioden vært svært høyt. I 2015 investerte kommunen for 196 mill. kroner

Grafen viser også hvordan investeringene er finansiert. Kommunen brukte i 2015 144 mill. kroner i lån, en låneandel på 73 prosent. Bruk av egenkapital de siste årene har bare bidratt med små beløp til finansiering av investeringene.

Egenkapitalandelen i 2015 var 11,1 prosent. Høye investeringer over tid med lav egenkapitalandel setter store krav til netto driftsresultat for at kommunens økonomi skal kunne absorbere de økte kapitalkostnadene.

Figuren viser at noen prosjekter i 2013 og 2014 manglet finansiering (udekket). Dette ble dekket inn i regnskapsperioden påfølgende år.

Selvfinsieringsgrad

Grafen viser hvor stor del av de samlede investeringsutgiftene som er dekket med egne midler, enten det er driftsmidler eller fond.

Det bør være et mål ifølge fylkesmannen, å holde selvfinsieringsgraden over tid på minimum 1/3 av investeringene, det vil si ca. 33 prosent.

Selvfinsieringsgraden har i perioden sett under ett ikke vært tilfredsstillende. Den har variert fra 2 prosent i 2012 til 14,5 prosent i 2010. I 2015 var selvfinsieringsgraden bare 11 prosent.

Selvkostområdenes innvirkning på driftsregnskapet

Elverum kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Forskjeller mellom kommunens regnskap og selvkostregnskapet	Regnskapsresultat	Selvkostkalkyle
Gebyrinntekter	8 800 000	8 800 000
Øvrige driftsinntekter	20 000	20 000
Driftsinntekter	8 820 000	8 820 000
Direkte driftsutgifter	5 700 000	5 700 000
Avskrivningskostnad	1 750 000	1 580 000
Kalkulatoriskrente	0	1 140 000
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	240 000
Driftskostnader	7 450 000	8 660 000
Resultat	1 370 000	160 000

ÅRSBERETNING

Forskjellene illustreres i talleksemplet over hvor de kalkyleelementer som avviker er merket med blå farge. Tallene er et eksempel og er ikke hentet fra Elverum kommunes årsregnskap.

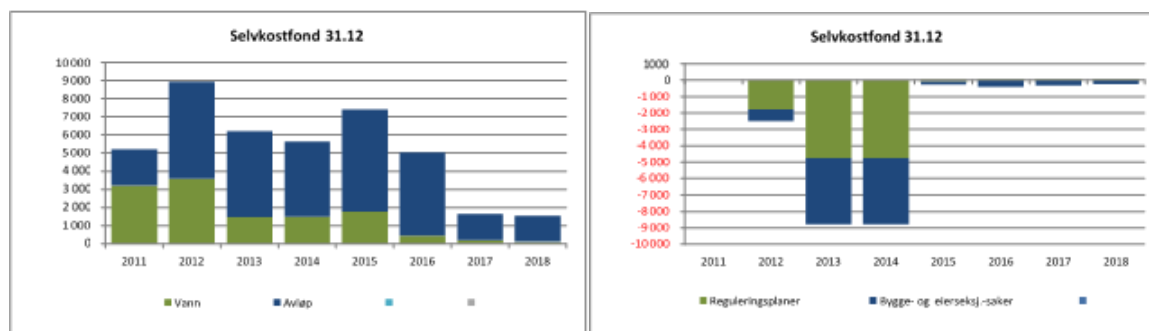
I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + 0,5 %. I 2015 var denne lik 1,94 %.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2015 i sin helhet være disponert innen 2020.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

Nedenunder vises grafer for planlagt disponering eller inndekning av de enkelte selvkostområdene. Det vises også til Note 20 – Etterkalkyle for selvkosttjenester på side 65, som viser resultatet av etterkalkylerne for 2015. Nedenfor vises hvorledes opparbeidede selvkostfond i VAR-sektoren er planlagt disponert, og underdekningen i de øvrige selvkostområdene. Det indikeres også hvorledes denne underdekningen bør søkes inndekket.

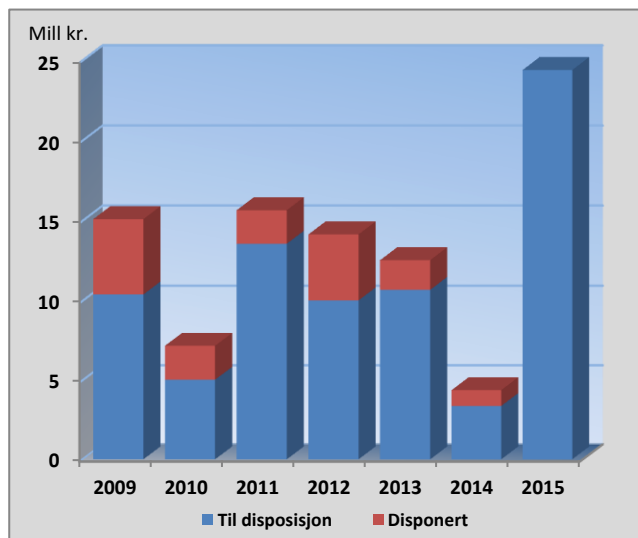
Det foreligger også en mer detaljert rapport for selvkostområdene hvor alle detaljer og forutsetninger for etterkalkylerne fremgår.

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet gir en oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital.

Kommunens egenkapital

Generelt driftsfond som kan brukes til dekning av både økte driftsutgifter og investeringsutgifter, og **kapitalfondet** som bare kan brukes til å dekke investeringsutgifter, utgjør kommunens frie egenkapital. Dette er med andre ord de to fondene kommunestyret ikke har bundet opp til spesielle formål. Det vises til kommunens fondsmidler nedenfor. På kapitalfondet/driftsfondet står det nå til sammen 24,4 mill. kroner. Dette er en stor forbedring fra sist år.

Utvikling i egenkapitalen 2009 – 2015

Grafen viser utviklingen i kapital-/driftsfondet i perioden 2009-2015. Den viser også hvor stor del av sum midler ved utgangen av året som alt er disponert gjennom vedtak, men som ennå ikke er kommet til utbetaling.

Kommunens egenkapitalsituasjon har de senere år vært vanskelig, men er gjennom revidering av økonomiplanen i løpet av året, blitt styrket.

Egenkapitalen til disposisjon er nå 24,4 mill. kroner. Dette er fondsmidler som kommunestyret ikke har bundet opp til spesielle formål. Styrking av generelt driftsfond er reserver som ble lagt opp i forbindelse med revidering av økonomiplan 2015-18 i kommunestyresak 48/15.

Merforbruket på 26,6 millioner kroner fra 2014 må nedbetales i 2016 og er budsjettert, men en styrket egenkapitalsituasjon er likevel en sikring i den forbindelse.

Generelt sett bør kommunens egenkapital styrkes ytterligere slik at vi har en bufferkapital for å dekke uforutsette utgifter og for å kunne finansiere større andel av investeringene og således redusere låneandelen.

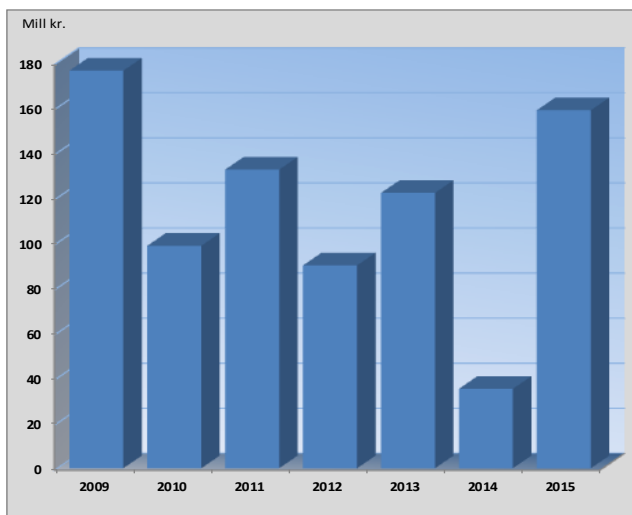
Oversikt over kommunens fondsmidler:

Fondsmidler per 31.12	Tall i mill. kr.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bundne driftsfond herav:		27,2	23,7	23,6	27,9	22,7	22,2	26,8
▪ vann/avløp		5,2	3,4	5,2	10,1	6,2	5,6	7,3
▪ næringsfond		1,3	0,9	1,2	0,9	0,7	0,8	0,8
▪ boligfond etablering/utbygging		3,5	3,5	4,7	5,2	4,2	3,4	4,3
▪ renovasjonsfond		0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
▪ kvalifiseringsprogrammet		1,5	2,1	1,5	1,2	0,4	0	0
▪ kompetanse- og prosjektmidler PRO				0,5	0,5	1,1	1,8	2,4
Disposisjonsfond¹⁾ herav:		82,5	77,5	88,1	41,7	22,1	10,7	29,2
▪ generelt driftsfond		12,9	5,4	14,2	13,1	10,1	4,4	21,9
▪ momsreguleringsfond		20,3	20,3	13,8	11,3	5,4	0	0
▪ pensjonsfond		31,0	31,7	15,7	6,5	0,9	0,9	0,9
▪ fond overordnet vegnett		0,2	0,2	3,2	2,9	2,8	2,6	2,6
▪ fond ressurskrevende brukere			0	7,1	0,9	0	0	0
▪ klimafond		1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
▪ driftsreservefond		12,2	15,1	26,3	3,8	0	0	0
▪ biler og maskiner		0,8	0,4	1,0	0	0	0	0
Bundne investeringsfond herav:		17,8	3,4	22,0	26,8	42,1	18,0	24,1
▪ ekstraordinære avdrag Husbank			0,2	16,4	21,2	36,6	12,1	18,2
▪ bolig sosialt vanskeligstilte				2,3	2,3	2,4	2,4	2,4
▪ startlån - tapsfond		1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1
Ubundne investeringsfond herav:		37,8	31,5	30,0	55,5	43,5	28,9	27,7
▪ kapitalfondet		2,1	1,7	1,4	0,9	2,4	0	2,4
▪ kapitalfond – salg av eiendommer		4,6	5,1	6,6	12,6	7,1	-0,8	-0,8
▪ salg av Elverum torg					17,0	9,3	2,1	2,1
▪ innløst lån fra e-verket		18,9	13,8	13,8	11,2	10,8	10,4	6,9
▪ næringsutvikling		2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	0	0
▪ garantifond investeringsprosjekter		0	0	0	0	0	5,9	5,9
▪ tiltak i sentrum		1,9	2,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Sum fond		165,4	136,1	163,7	151,9	130,4	79,8	107,8

¹⁾ Kan benyttes til både drift og investeringer

Fondene kan være både bundne og ubundne. De bundne fondene er en forpliktelse for kommunen ved at disse skal finansiere øremerkede prosjekter eller oppgaver, mens de ubundne fondene representerer en finansiell reserve. Merk at sum disposisjonsfond nå er noe styrket etter en jevn nedgang helt siden 2011.

Arbeidskapital – Likviditet

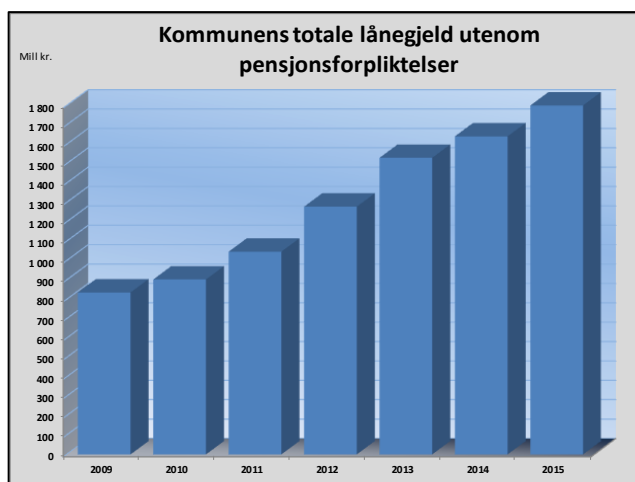
Arbeidskapitalen sier noe om i hvilken grad kommunen er i stand til å møte sine kortsiktige forpliktelser og måles ved differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld (omløpsmidlene er justert for premieavvik).

For 2015 er arbeidskapitalen 159 mill. kroner og utgjør rundt 10,5 prosent av driftsinntektene. Normen er minimum 8-10 prosent.

En vesentlig forbedret arbeidskapital skyldes imidlertid utsettelse av store investeringsprosjekter samtidig som vedtatt låneopptak for 2015 ble gjennomført. Ubrukte lånemidler utgjør ved årsskiftet 159,6 mill. kroner og representerer dermed i realiteten arbeidskapitalen.

I en normalsituasjon med vesentlig lavere beholdning av ubrukte lånemidler, vil likviditeten ligge på et kritisk lavt nivå.

Kommunens gjeldsforhold

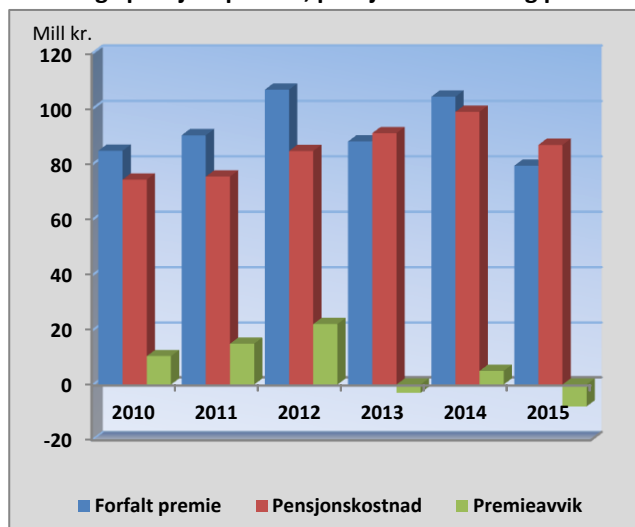
Grafen viser utviklingen i kommunens lånegjeld i perioden 2009 til 2015. Samlet lånegjeld per 31.12.15 utgjør totalt 1 843 mill. kroner, hvorav 326 mill. kroner er lån i Husbanken til videre utlån.

Lånegjelden er 87 649 kr per innbygger – en økning på ca. 11 % prosent fra 2014.

Lånegjelda utgjør etter dette **122 prosent** av driftsinntektene. Det bør være et mål over tid ifølge fylkesmannen å holde lånegjelda under 50 prosent av driftsinntektene.

Finansiell leasing på 57 mill. kroner og pensjonsforpliktelser på 1 769 mill. kroner er ikke tatt med i sum lånegjeld i denne grafen.

Utvikling i pensjonspremie, pensjonskostnad og premieavvik

Pensjonskostnader i kommuneregnskapet reguleres av forskrifter hvor det skilles mellom den pensjonspremien som betales og den beregnede kostnaden som regnskapsføres. Differansen mellom disse to størrelsene er premieavviket. Elverum kommune har valgt å nedbetale premieavviket over flere år slik forskriften gir anledning til; 15 år for gamle premieavvik, 10 års nedbetaling for premieavvik fra og med 2011 og ytterligere innskjerping til 7 år fra og med 2014.

Grafen viser premie betalt til pensjonsselskapene, pensjonskostnaden og premieavviket i perioden 2010-15. Oppsamlet premieavvik er på 79 mill. kroner som vil belastes driftsregnskapene i årene fremover. Det vises også til note 4 og 5 til regnskap 2015.

Finansforvaltning

Den kommunale finansforvaltning dreier seg i hovedsak om styring/sikring av kommunens driftslikvider og aktiviteter knyttet til finansiering/refinansiering av kommunens investeringstiltak. Finansforvaltningen utøves av rådmannen i samsvar med finansreglementet vedtatt av kommunestyret. Porteføljen per 31.12.15 er innenfor vedtatt reglement.

Lån til finansiering av kommunale investeringer

Nedenfor gis noen nøkkeltall for gjeldsporteføljen:

Gjeld per 31.12.15	1 516 987 000
Gjennomsnittlig rente i 2015	2,98 %
Renterisiko for porteføljen:	
• Gjennomsnittlig rentebinding	3,09 år
• Andel flytende rente	52 %
• Andel fast rente	48 %
Økning i finanskostnader de neste 12 måneder ved 1 % renteøkning	5,9 mill. kr.

Tabellen over gjelder lån til finansiering av kommunale investeringer. Ved utgangen av 2015 hadde kommunen en lånegjeld på 1 517 mill. kroner, fordelt på 19 lån. Det største lånet er på 208,8 mill. kroner.

Det innhentes tilbud fra flere låneinstitusjoner ved opptak av nye lån, ved refinansiering av sertifikatlån og ved inngåelse av rentebytteavtaler. Elverum kommune gjennomførte et låneopptak på 206.666.400,- i januar 2015.

Elverum kommune hadde ved inngangen til 2015 en gjennomsnittlig rentebindingstid på 3,9 år, og ved utgangen av 2015 en rentebinding på 3,1 år. Dette ligger innenfor risikomålet i finansstrategien som sier at gjennomsnittlig rentebindingstid skal være mellom 2 og 5 år. Renter på lån med flytende rente har i perioden variert fra 1,2 % til rundt 2,6 %. Fastrenten har variert fra 3 % til 4,95 %. I budsjettet for 2015 ble det lagt til grunn en flytende lånerente på 2,2 prosent. Som følge av kutt i styringsrenten gjennom året, ble kommunens renteutgifter på ordinære lån 3,5 mill. kroner lavere enn budsjettet i 2015.

Kommunen har ved utgangen av året en andel av flytende rente (mindre enn 1 års binding) på 52% og en fastrenteandel på 48 %. Begge nøkkeltallene er godt innenfor retningslinjene i kommunens finansreglement, som sier at kommunen maksimalt kan ta opp 3/4 av lånene til flytende rente. Tilsvarende kan maksimalt 3/4 av innlånsvolumet bindes til fast rente.

Formidlingslån

Kommunen låner hvert år inn og forvalter store midler fra Husbanken til videre utlån til boligkjøpere i kommunen. Gjeld per 31.12.15 er 326,3 mill. kroner.

Plasseringer av kortsiktig likviditet

Kommunen må sørge for at det til enhver tid er til disposisjon tilstrekkelige likvide midler, slik at løpende forpliktelser kan dekkes ved forfall. Samtidig bør eventuell overskuddslikviditet, som er disponibel over en viss tid, plasseres slik at avkastningen kan bli best mulig uten at risikoen knyttet til disse plasseringene blir for høy. Dette kravet er innarbeidet i kommunens finansreglement.

Elverum kommune hadde likviditetsutfordringer mot slutten av 2014 og frem til låneopptaket i januar 2015. Som følge av utsettelse av store investeringsprosjekter, hadde ikke kommunen tilsvarende likviditetsutfordringer ved utgangen av 2015.

Kommunens overskuddslikviditet har i 2015 i sin helhet vært plassert på høyrentekonto i avtalebanken. Alternativ plassering i pengemarkedsfond har blitt løpende vurdert.

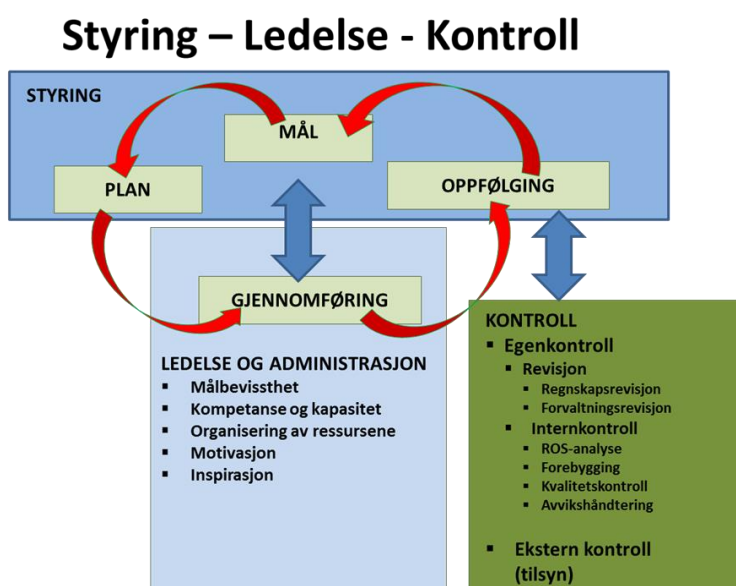
Utviklingen i renten i løpet av året har medført at kommunen har fått 2,1 mill. kr lavere renteinntekter enn budsjettet.

Styring – ledelse – kontroll

Overordnet styring

Elverum kommune har administrativ praksis, regler og rutiner (både eksternt pålagte og internt utarbeidede) samt rammer i form av lover og forskrifter å forholde seg til for å ha et tilfredsstillende system for:

- **styring** (sette mål, sørge for tilstrekkelige planer og ha nødvendige rutiner for oppfølging) – forutsettes i all hovedsak utført av de folkevalgte politikere i formannskap og kommunestyre.
- **ledelse** (ta imot styringssignalene, organisere ressursene, målrette virksomheten, gjennomføre og rapportere) – forutsettes i all hovedsak utført av den kommunale administrasjon under rådmannens ledelse.
- **kontroll** (dette utgjøres av kommunens egenkontroll og eksternt kontroll gjennom tilsyn).

Figur: Illustrasjon av Elverum kommunes system for styring, ledelse og kontroll av virksomheten.

Kontroll

Ekstern kontroll (tilsyn) blir rapportert løpende i tertialrapportene gjennom året, og summert opp i «Årsmelding fra virksomhetene – 2015», som kommer til politisk behandling samtidig med årsregnskap og årsberetning.

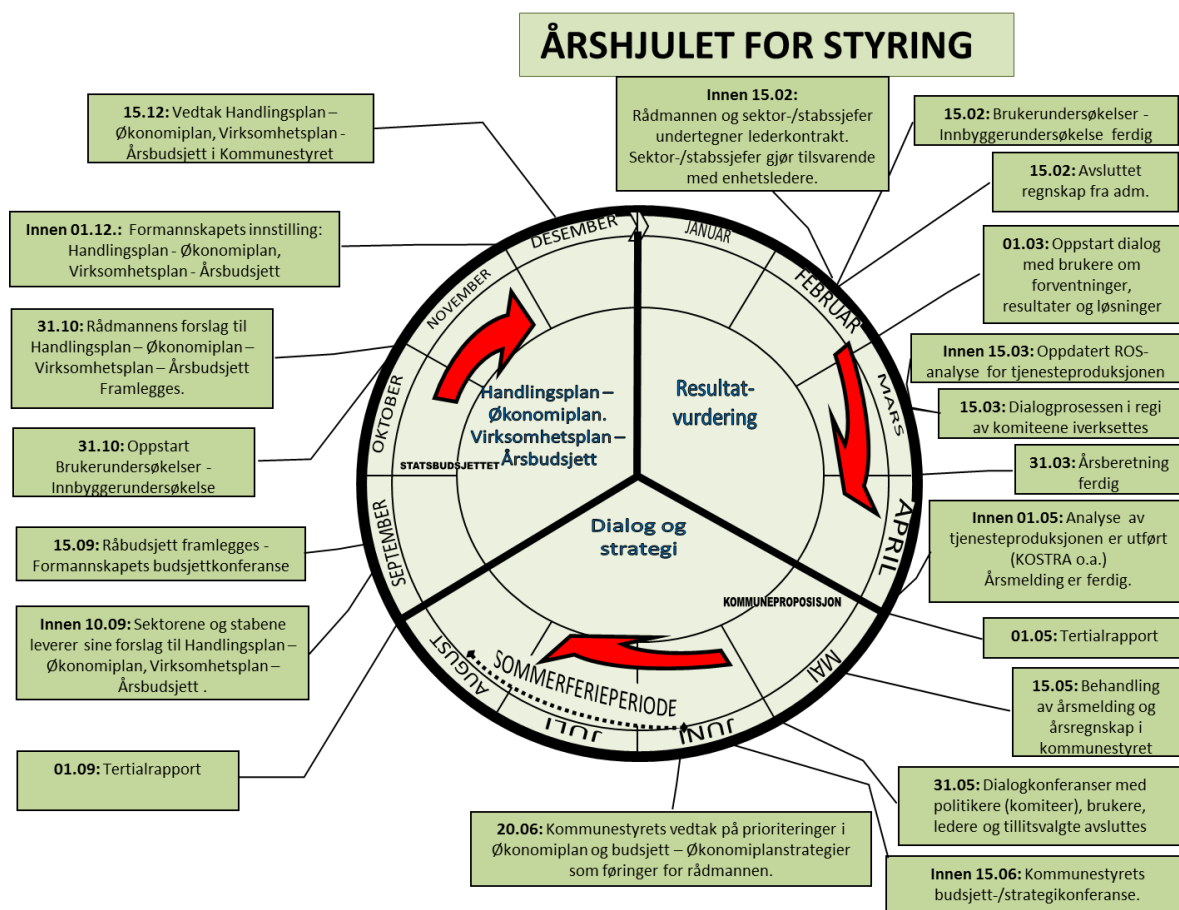
Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjoner gjennomføres på oppdrag av kontrollutvalget, som rapporterer resultatene til kommunestyret.

Vedrørende internkontroll er det utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for hele virksomheten, og denne oppdateres årlig. I 2015 er dette videreført i sektorer og staber med en mer detaljert ROS-analyse for den enkelte virksomhet, med et mål om å gjennomføre minst tre slike i løpet av året.

Forebygging og kvalitetskontroll er lagt til et «Kvalitetssystem» som er under oppbygging. Noen sektorer som PRO, har kommet langt i bruken av dette, og de øvrige arbeider med sine områder. Kvalitetssystemet inneholder også prosedyrer for innmelding, håndtering og oppfølging av avvik i forhold til de prosesser som dokumenteres i systemet.

Årshjul

Årshjulet for styring synliggjør de vesentlige handlinger og milepæler gjennom året i Elverum kommune for samspillet mellom folkevalgt styring og administrativ ledelse og gjennomføring.

Figur: Årshjulet for styring i Elverum kommune.

Årshjulet for styring i Elverum kommune er oppdatert på grunnlag av utviklingsprosesser som har pågått over tid. Dette gjelder særlig følgende forhold:

1. Det er med virkning fra 2012/2013 utviklet en rutine for risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for kommunens tjenesteproduksjon slik denne kommer til uttrykk i de forskjellige sektorer. ROS-analysen vil oppdateres årlig, og være et av grunnlagene for prioritering av ressursbruken.
2. Regnskapsavslutning og revisjon er framskyndet og gjort mulig som følge av langsiktig utviklingsarbeid, særlig i kommuneadministrasjonens økonomistab.
3. Det har vært arbeidet og arbeides videre for å styrke kommunens rutiner for internkontroll som en del av egenkontrollen og det samlede kontrollregimet (se egen figur foran).
4. De vesentlige prioriteringer i budsjett-/planleggingsprosess for kommende år er lagt til rette for at skal skje fram mot - og i kommunestyrets konferanse i juni.
5. Usaldert råbudsjet for kommende handlingsplan - økonomiplanperiode legges fram medio september som ledd i å styrke beslutningsprosess og folkevalgtes mulighet til å drive styringsarbeid.
6. Så legger rådmannen frem sitt budsjettforslag til politisk behandling innen 31.10, og den politiske behandlingen av handlings- og økonomiplan for de fire neste årene avsluttes med budsjettvedtak i desembermøtet.

Likestilling og mangfold i arbeidslivet

Likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen er tillagt Mangfoldsutvalget. Utvalget har igangsatt evaluering av sitt arbeid og vil foreslå evt. endringer i videre drift i løpet av 1. tertial 2016. Utvalget har hatt minimal aktivitet i 2015.

Lokale lønnsforhandlinger i 2015 inneholdt ikke midler for lokale tilpasninger. Det er ikke betydelige ulikheter i lønn i forhold til kjønn i de forhandlingskapitler som forhandles lokalt.

Det jobbes med en ny arbeidsgiverpolitikk som vil inneholde elementer som berører likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen. Revidering av lønnspolitisk retningslinjer for Elverum kommune vil bli en del av denne politikken. Arbeidet skal være avsluttet i løpet av 2016.

Det er en oppfatning at kommunen driver en god likestillingspraksis. Det kan være noen forbedringsområder innen mangfoldsarbeidet internt, blant annet i forbindelse med rekrutteringsarbeidet.

Lønn, stillinger og kjønn

Andel kvinner og menn per sektor i faste stillinger.		
2015		
Sektor/stab	% kvinner	% menn
Rådmann/stab	60 %	40 %
Eiendomsstab	58 %	42 %
Teknikk og miljø	26 %	74 %
Skole	77 %	23 %
Barnehage	97 %	3 %
Familie og helse	85 %	15 %
Pleie, rehabilitering og omsorg	92 %	8 %
Kultur og flyktningetjenesten	54 %	46 %
NAV	87 %	13 %
Sum	81 %	19 %

Som det fremkommer av tabellen er andelen kvinner høy innenfor alle sektorer med unntak av sektor for Teknikk og miljø. Elverum kommune skiller seg derfor ikke ut fra kommunesektoren generelt med hensyn til kjønnsfordeling, og det kan konstateres at Elverum kommune er en stor kvinnearbeidsplass. Endringen fra 2014 viser en ytterligere økning av kvinneandelen (fra 80 % til 81 %).

Andel kvinner og menn per forhandlingskapittel i faste stillinger.		
2015		
Forhandlingskapittel etter hovedavtalen	% kvinner	% menn
3.4.1. Rådmannens ledergruppe	33 %	67 %
3.4.2. Mellomledere	71 %	29 %
4.B. Fagarbeidere, assistenter, kons. etc.	84 %	16 %
4.C. Pedagogisk personale	75 %	25 %
5. Akademikere	48 %	52 %

Når det gjelder lederstillinger har Elverum kommune et stort flertall med kvinnelige mellomledere, 71 %. Dette er en økning fra 68 % i 2014. I rådmannens ledergruppe som består av sektor- og stabsledere har en større andel av mannlige ledere. (kap. 3.4.1)

Andel kvinner og menn fordelt på deltidsstillinger.			
2015			
Stillingsstørrelse	% kvinner	% menn	Antall stillinger*
Stillingsstørrelse 0 – 19,99	90 %	10 %	117
20 – 39,99	78 %	22 %	105
40 – 59,99	88 %	12 %	222
60 – 79,99	88 %	12 %	242
80 – 99,99	93 %	7 %	226
100 %	71 %	29 %	747

Elverum kommune har vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Mulighetene i dette arbeidet begrenses av gjeldende turnus- og arbeidstidsordninger. Arbeidet løse dette forsterkes og koordineres gjennom eget prosjekt i 2016. I dag er ikke dette arbeidet koordinert i Elverum kommune.

Som tabellen viser, er det i hovedsak kvinner i de i hovedsak kvinner i de minste stillingsandelene. Det er en nedgang i antallet deltidsstillinger, men det er fremdeles en forholdsvis større andel kvinner i disse delte stillingene, enn menn.

*) Antall stillinger er ikke samme antall som antall ansatte, da flere ansatte innehar flere stillinger.

Kommunen avsetter årlig lærlingeplass til ungdom med spesielle utfordringer, fysisk, psykisk eller kulturelt. Antall lærlinger er planlagt økt fremover.

Det vises forøvrig til årsmeldingens kapittel om «Likestilling og mangfold» for ytterligere og mer utdypende informasjon om likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen for 2015.

Arbeid med etikk og verdigrunnlag

Elverum kommune har også i 2015 arbeidet systematisk med etikk og verdigrunnlag. Rådgivere i personalstaben har fulgt KS sine årlige etikkseminarer, som omhandler blant annet antikorupsjon og etisk adferd i kommunen. Med bakgrunn i det arbeidet KS har gjort og stadig utvikler, er det igangsatt en større gjennomgang av både de etiske retningslinjene i kommunen og arbeidsreglementet. Arbeidet er et partssamarbeid.

Administrasjonsutvalget er kommunens etiske råd. Det er utarbeidet egne retningslinjer for rådet.

.

ÅRSREGNSKAPET FOR 2015

Regnskapsprinsipper

Elverum kommunes regnskap er ført og avsluttet i henhold til gjeldende regnskapslover, forskrifter og anbefalinger gjort av foreningen for god kommunal regnskapsskikk. Alle forskriftsbestemte noter og anbefalte noter er vurdert. Dette for å gi utdypende informasjon til poster i driftsregnskapet, investeringsregnskapet, balansen samt økonomiske oversikter.

Årets resultat

Driftsregnskapet

Elverum kommunes årsregnskap for 2015, ble avlagt 15. februar 2016, med et netto driftsresultat på kr. 28 483 409,-. Regnskapet avlegges med et mindreforbruk på kr. 67 250,- etter at det er foretatt pliktige avsetninger.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet avsluttes separat og viser et resultat i balanse.

Spesielle regnskapsmessige forhold

Det er bokført en estimert inntekt på kr 69 572 008,- i henhold til regelverket for refusjon av utgifter på ressurskrevende brukere, med krav på staten. Det hefter noe usikkerhet til denne posten, hvor endelig oppgjør ikke er mottatt. Estimert fordeler seg med kr. 61 587 687,- på Sektor for pleie og omsorg og kr. 7 984 321,- på Sektor for familie og helse.

Samhandlingsreformen er avsluttet 1.1.2015, det vises til egen note vedrørende avregning for 2014.

Disponering av årets resultat

Forslag til disponering av årets regnskapsmessige mindreforbruk og nærmere disponering av fondsavsetninger som følge av revidert budsjettvedtak i kommunestyret 27.05.2015, vil bli fremlagt i årsregnskapssaken.

Økonomiske oversikter

Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet

Regnskapsskjema 1A - Driftsregnskapet				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Regnskap 2014
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-442 451 396	-431 972 000	-431 972 000	-413 284 890
Ordinært rammetilskudd	-551 982 851	-555 423 000	-554 025 000	-548 649 460
Eiendomsskatt verk og bruk	-6 374 791	-5 335 000	-5 335 000	-4 582 598
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-38 992 346	-40 495 000	-40 495 000	-26 115 200
Andre direkte eller indirekte skatter	-362 995	-360 000	-360 000	-372 725
Andre generelle statstilskudd	-43 539 266	-32 263 511	-37 955 548	-44 346 199
Sum frie disponible inntekter	-1 083 703 644	-1 065 848 511	-1 070 142 548	-1 037 351 071
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-38 823 108	-39 720 475	-27 966 850	-52 334 371
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	54 200 055	57 886 551	55 519 706	54 222 831
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	54 959 593	54 959 651	53 034 445	51 365 903
Netto finansinntekter/-utgifter	70 336 540	73 125 727	80 587 301	53 254 363
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	21 279 000	23 278 508	3 967 508	0
Til bundne avsetninger	9 139 636	390 268	390 268	5 669 035
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-680 192	0	0	-9 175 841
Bruk av bundne avsetninger	-4 556 529	-2 094 862	-1 084 624	-6 200 483
Netto avsetninger	25 181 915	21 573 914	3 273 152	-9 707 289
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	327 444	0	0	64 253
Til fordeling drift	-987 857 745	-971 148 870	-986 282 095	-993 739 745
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	987 790 495	971 148 870	986 282 095	1 020 399 162
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-67 250	0	0	26 659 417

Regnskapsskjema 1A viser en oppstilling av kommunens frie disponible inntekter som ikke er knyttet til tjenesteproduksjonen, finansinntekter og -utgifter, samt bruk og avsetninger til fond. De resterende midlene er fordelt til investeringsregnskapet og til virksomhetenes tjenesteproduksjon. Hovedoversikt drift vil senere vise en total oppstilling av alle inntekter og utgifter i kommunens drift.

Forklaring på vesentlige avvik mellom revidert budsjett og regnskap hva gjelder avsetninger og bruk av avsetninger:

- Forbruk av bundne avsetninger etter 31.12. er ikke budsjettjustert.
- Avsetninger av øremerket tilskudd og renter på midler som ikke er kommunens, foretatt etter 31.12, er ikke budsjettjustert.

Regnskapsskjema 1B – Fordelt til drift

Regnskapsskjema 1B - Driftsregnskapet, fordelt på fagavdeling				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Regnskap 2014
Netto driftsutgifter pr fagavdeling				
Rådmann	17 868 580	19 826 394	17 790 386	18 261 432
Teknikk og miljø	20 476 555	21 309 582	19 297 019	180 601
Eiendomsstaben	-23 967 987	-22 757 820	-12 660 191	-21 026 651
Barnehage	146 517 609	143 944 657	140 399 847	143 462 952
Famile og helse	87 629 114	86 150 326	84 108 000	119 406 368
NAV	44 924 776	40 395 479	41 257 847	46 420 944
Skole	238 023 844	240 344 767	239 708 795	245 578 332
Kultur	71 521 396	59 572 694	58 109 966	68 979 083
Pleie-, rehabilitering og omsorg	319 381 709	311 969 379	295 030 740	333 588 982
Personalstaben	10 493 113	12 517 367	11 003 031	10 448 814
Service- og IKT-staben	14 444 691	14 548 430	14 383 064	13 448 262
Økonomistaben	16 944 291	17 467 442	17 412 734	17 855 426
Felles/finans/div	23 532 805	25 860 174	60 440 857	23 794 617
Netto for fagavdelingene	987 790 495	971 148 870	986 282 095	1 020 399 162

Regnskapsskjema 1B viser hvorledes linjen "Til fordeling drift" fordeler seg på de enkelte sektorer og staber. Dette er en formell oppstilling som må ses sammen med Regnskapsskjema 1A.

Regnskapsskjema 1B avviker fra kommunens rammebudsjetter for den enkelte sektor og stab ved at en del inntekter og utgifter, som inngår i budsjetttrammene, er medtatt i Regnskapsskjema 1A. Oversikt over sektorer og stabers regnskapsresultater sammenlignet med budsjetttramme for året vises i *Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab* på side 35.

Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Opprinnelig Budsjett 2015	Regnskap 2014
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	195 966 866	194 094 734	259 439 507	212 337 200
Utlån og forskutteringer	62 218 738	62 416 386	65 000 000	66 728 886
Kjøp av aksjer og andeler	6 781 945	6 800 000	3 300 000	8 279 803
Avdrag på lån	22 401 195	22 139 813	9 992 535	45 090 345
Dekning av tidligere års udekket	13 389 833	13 387 834	0	2 102 711
Avsetninger	20 914 522	21 790 013	2 116 000	18 663 853
Årets finansieringsbehov	321 673 098	320 628 780	339 848 042	353 202 798
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-217 583 874	-218 638 866	-271 663 905	-206 912 680
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-17 240 277	0	0	-7 700 903
Tilskudd til investeringer	0	0	0	-268 580
Kompensasjon for merverdiavgift	-24 194 628	-24 664 349	-42 875 102	-31 302 746
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-39 497 810	-44 898 484	-17 269 035	-32 616 350
Andre inntekter	-1 911 782	0	0	-2 222 209
Sum ekstern finansiering	-300 428 370	-288 201 699	-331 808 042	-281 023 469
Overført fra driftsregnskapet	-327 444	0	0	-64 253
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-20 917 284	-32 427 081	-8 040 000	-58 725 243
Sum finansiering	-321 673 098	-320 628 780	-339 848 042	-339 812 964
Udekket / Udisponert	0	0	0	13 389 834

Regnskapsskjema 2A viser årets investeringer, utlån og forskutteringer som summeres opp til et finansieringsbehov. Deretter vises hvorledes investeringene er finansiert i ekstern finansiering og intern finansiering. Og dette summeres opp til om investeringsregnskapet gjøres opp med en udekket finansiering eller om finansieringen gir udisponerte midler.

Forklaring på vesentlige avvik mellom revidert budsjett og regnskap hva gjelder avsetninger og bruk av avsetninger:

Forbruk av fond er budsjettjustert i KS 040/15 Justering av investeringsrammer – tilbakeføring fra 2014 og KS 123/15 Justering til årsriktige investeringer.

Regnskapsskjema 2B - Investeringsregnskapet prosjektene

Prosjekt	Overføres	Budsjett		Regnskap	Finansiering							Overføres	
	Disponibelt 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Revidert budsjett 2015	Regnskap 2015	Tilskudd/ avdrag	Fond	Moms-kompensasjon	Andre innt.	Salg, eiendom	Drift	Udekket/ udisponert	Lån	Disponibelt 2016
IT-investeringer	-279 394	1 700 000	1 700 000	971 541			194 308					777 233	449 065
Printere og kopimaskiner	0											0	0
Opprusting av kommunal bygningsmasse	33 116											0	33 116
Nyanlegg parker, byforskjønning	-221 030	318 765	0	176 891			15 694					161 197	-397 921
Avløpsplanen	10 647 414	22 000 000	22 000 000	19 601 454	907 200			162 175				18 532 079	14 115 335
Løvbergsmoen samleveg, E.torps veg	0											0	0
Faste gatedekker	68 459	637 498	637 498	827 684			148 408					679 276	-121 727
Eiendomsinnrep, Proj Torget	297 047	214 446	214 446	193 611			2 317					191 294	317 882
Biler/Maskiner	0	1 800 000	1 800 000	2 431 593		1 765 174	413 919		252 500			0	0
Komm.veger oppgradering	0	4 164 000	4 164 000	4 295 012			706 997					3 588 015	904 988
Nye komm. veger byområdet	5 418 257	3 123 000	500 000	605 962			88 820					517 143	5 156 909
Byutvikling	-1 579 645		13 398 000	39 301			7 860					31 441	11 779 054
PRO Oppgradering av inv og utstyr	233 650											0	233 650
Kjøp av kommunale boliger	7 641 903	18 000 000	32 500 000	27 725 689	4 680 000		103 220		16 314 556			6 627 914	12 342 400
Omsorgsboliger	2 545 258											0	2 545 258
Flerbrukshallen	2 200 000											0	2 200 000
Boligsosial handlingsplan	9 037 027											0	9 037 027
Parkering, Skilplan	-155 385											0	0
Kommunale veger, off. belysning	90 519											0	90 519
Psykatriboliger	129 438											0	129 438
Infrastruktur sentrum	1 088 889											0	1 088 889
Moen sykehjem - inv og utstyr festsalen	7 604											0	7 604
eLink og Gerica	83 397			35 500			7 100					28 400	47 897
Miljøplan, iverksettelse av tiltak	321 656											0	321 656
Infrastruktur Vestad skole Rundkj elgstua	-41 417		45 000	44 657								44 657	-41 074
Vestad skole trinn 2	22 830 546			631 448			98 164					533 284	22 199 098
Boliger for sosialt vanskeligstilte	8 050 877		0									0	8 050 877
Boliger for økonomisk vanskeligstilte	9 352 409											0	9 352 409
Framtidig bruk Rådhus/høgskolen	0											0	0
Søbakken skole rehabilitering	-6 643 110	36 200 000	62 400 000	55 676 334			10 511 379					45 164 956	1 280 556
Søbakken skole ekstra rehab	0											0	0
Heradsbygd kirke nytt tak	663 120											0	663 120
Prestebolig Heradsbygda	0											0	0
Ulvide kirkegård Heradsbygda	2 000 000			20 284								20 284	1 979 716
ENØK tiltak driftsstyring yrkesbygg	0											0	0
EPC-prosjekt	1 916 586		1 500 000	3 908 179	629 444		645 440					2 633 295	0
Demenssenter 24 omsorgsboliger	390 993		4 709 000	9 437 385			939 672					8 497 713	-4 337 392
Elverum kulturhus - scenetekn utstyr	16 203											0	0
Svømmehallen helse og sikkerhet	1 471 557	632 500	632 500	578 245			107 853					470 393	1 525 811
Svømmehallen OPS	0											0	0
Uteanlegg Terningen Arena	2 921 286			1 104 966			178 954					926 012	1 816 320
Terningen barnehage inv og utstyr	90 089											0	90 089
Digitalisering byggesaksarkiv	263 563											0	263 563
RV Bast	5 028 709											0	5 028 709
Reservestrømsanlegg sykehjem	1 400 605			825 451			124 445					701 006	0
Rehab rådhuset- off pålegg	2 103 371	22 699 000	0	5 692 273			1 009 381					4 682 891	131 010
Rådhuset forsyningsikkerhet	0			1 516 102			301 592					1 214 510	0
Kulturhuset tilgjengelighet	500 000											0	500 000
Hernes kirkegård	850		591 548	591 548								591 548	850
Leil. Yngre funksjonshemmede	1 377 441	16 063 462	1 400 462	1 471 742			271 384					1 200 358	1 306 160
Bruk av garantifond (avsluttede prosjekter)	0			71 046		56 850	14 196					0	0

ÅRSREGNSKAP

Prosjekt	Overføres	Budsjett		Regnskap	Finansiering							Overføres	
	Disponibelt 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Revidert budsjett 2015	Regnskap 2015	Tilskudd/avdrag	Fond	Moms-kompensasjon	Andre innt.	Salg, eiendom	Drift	Udekket/udisponert	Lån	Disponibelt 2016
Kunstgress Søbakken skole	200 000											0	200 000
Renholds- og driftsmaskiner	394 522	330 000	54 000									0	448 522
Biler - erstatter leasing	-280 601	3 500 000	1 779 919	2 685 883	128 800		271 215		673 221			1 612 647	-1 186 565
Gatelys	623 416	832 800	299 800	707 454			138 515					568 939	215 762
Rehab. Høydebasseng	528 663											0	528 663
omsorgsboliger 40 uten døgnbemannning	-317 094		0									0	-317 094
Omsorgsbolig m/komp.tillegg	651 863											0	651 863
Kulturhuset teknisk utstyr	39 553			103 668								103 668	-8 839
Rehabilitering av bruer	67 940	1 561 500	1 699 500	1 820 475			311 827					1 508 647	-53 035
Skilting av helsehuset	-15 406											0	0
Folkvang universell utforming	293 646	2 000 000	181 000	183 398			36 314					147 085	291 248
Helsehus alt 3	3 173 951	40 062 065	13 000 065	18 336 409			3 545 253					14 791 156	-2 162 393
Agresso oppgradering 2015			2 625 000									0	2 625 000
IKT i skole	75 497	2 000 000	2 000 000	1 977 294			395 459					1 581 835	98 204
3fase strøm til kulturhuset	700 000											0	700 000
Inneklima Kirkevegen 47	500 000	10 000 000	0									0	500 000
PRO medisinsk utstyr 2014	3 663											0	3 663
PRO tjenestebil for personer med nedsatt funksj.	250 000											0	250 000
Oppgradering påbygg Lillemoen	-127 831	33 000 000	1 000 000	1 655 238			162 729					1 492 509	-783 069
Brannvarslingsanlegg 4 kirker	0		150 000	227 803			33 390					194 413	-77 803
Grøndalsbakken	-122 113	1 020 980	1 520 980	3 348 688			604 779					2 743 910	-1 949 821
Sandbakken	-5 563	3 062 363	6 662 363	5 773 172			1 111 498					4 661 674	883 628
Elverumshallene inventar og utstyr	100 000											0	100 000
Sentralidrettsplassen tribune	271 796											0	271 796
Nordmo	-24 314			2 352 581			260 532	1 749 607				342 442	-366 756
Ombygging kjøkken moen, prosj 5608	5 362 216											0	56 264
Sætre tilbygg (brannsikring)	0											0	0
Ny barnehage Tunet (Sorenskrivergården)	18 502											0	18 502
Produksjonskjøkken	216 575											0	16 000 000
Grønnliveien bofellesskap	809 144											0	809 144
Digital kino	39 073											0	0
Hanstad skole	0		400 000	1 777 800			337 887					1 439 913	-1 377 800
2. etg Sorenskrivergården Tiltaksmidler	142 451											0	142 451
Sandmoen bofellesskap, personalbase	3 670 405											0	3 670 405
Fylkesidrettsplassen	42 503											0	42 503
Helsehuset tilleggsfunksjoner		11 692 128	128									0	128
nøddnett legevkt	0											0	0
Kjøp av skogteig	0			92 275		92 275						0	0
Rådhuset- Elvarheim- restaurant inventar	0											0	0
Miljøbokser	0											0	0
Pc'er økonomiavdelingen	0											0	0
Nøkkelskap kjørekontor	0											0	0
Rundkjøring Terringan Arena byggeleiansreter	1 048 599	900 000	369 000	353 959		353 959						0	1 063 640
Kjølemaskin kulturhus		150 000	150 000	168 946			33 789					135 156	0
Deling av klasserom Vestad skole		250 000	250 000	150 138			30 028					120 110	99 862
Inventar Søbakken		1 200 000	1 200 000									0	0
Renholdsmatter - inngangsparti gang		500 000	0	394 110								394 110	-394 110
Geodata, 3D programvare		325 000	325 000	299 431			59 886					239 544	25 570
Folkvang tomt		6 000 000	6 000 000									0	0
Langtidsparkering		7 500 000	4 685 525	10 736 307			590 138					10 146 169	-50 782
Bussholdeplass Elverum ungdomsskole		1 000 000	1 000 000	1 724 091			262 987					1 461 104	0
Handlingsplan universell utforming		2 000 000	50 000									0	50 000
Ny skole i sentrum - Ydalir		3 000 000	500 000	317 151			45 568					271 584	182 849
Øyeblikkelig hjelp medisinsk utstyr				358 670			71 734			286 935		1	-1
Oppkapitalisering Elverum tomteselskap	0			1 948 025								1 948 025	0
Sum overføres	109 632 911	259 439 507	194 094 734	195 966 865	6 345 444	2 268 258	24 194 628	1 911 782	17 240 277	286 935	0	143 719 541	131 292 458

ÅRSREGNSKAP

Prosjekt	Overføres	Budsjett		Regnskap	Finansiering						Overføres		
		259 439 507	194 094 734		195 966 865	6 345 444	2 268 258	24 194 628	1 911 782	17 240 277		286 935	-
Sum overført	109 632 911	259 439 507	194 094 734	195 966 865	6 345 444	2 268 258	24 194 628	1 911 782	17 240 277	286 935	-	143 719 541	131 292 458
Formidlingslån	1 137 278	9 992 535	9 992 535	10 253 917	10 253 917							62 218 738	875 896
Etableringslån	0	65 000 000	62 416 386	62 218 738									197 648
Ekstra ord. avdrag formidlingslån	-458		12 147 278	12 147 278		12 147 278							-458
Egenkapitalinnsk KLP	0	1 800 000	1 800 000	1 874 645		1 874 645							0
Egenkapitalinnsk EKP	0	1 500 000	1 500 000	1 407 300		1 407 300							18 055
Oppkapitalisering EKI Utvikling	0												0
Kjøp av aksjer og andeler			3 500 000	3 500 000	3 500 000								0
Avsetning til ekstraord. Avdrag formidlingslån			18 198 449	18 198 448	18 198 449								1
Avsetning renter tapsfond	0			40 509						40 509			0
Avsetning mottatt avdrag ansv lån TALK		1 080 000	1 080 000	1 100 000	1 100 000								-20 000
Avsetning ub. invest.fond komm. vegeg oppgr.		1 036 000	1 036 000										0
Avsetning tilskudd PRO (aktivitetstilbud demente)	0												0
Avsetning til garantifona avsl. Investeringssaker			1 475 564	1 475 564								1 475 564	0
Avsetn. ub. invest.fond, avdr. flerbruksanlegg				100 000	100 000								0
Dekning av tidligere års underskudd	0		13 387 834	13 389 834		3 219 803						10 170 031	-2 000
Sum	110 769 732	339 848 042	320 628 780	321 673 098	39 497 810	20 917 284	24 194 628	1 911 782	17 240 277	327 444	-	217 583 874	132 363 600
SUM iht. regnskap		339 848 042	320 628 780	321 673 098	39 497 810	20 917 284	24 194 628	1 911 782	17 240 277	327 444		217 583 874	
Avstemming		0	0	0	0	0	(0)	0	(0)	-	-	0	

Balanseregnskapet pr 31.12.2015

Balanseregnskapet		
Tall i 1 kroner	Regnskap 2015	Regnskap 2014
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	1 850 932 920	1 733 839 248
Utstyr, maskiner og transportmidler	63 448 940	60 265 141
Utlån	439 343 204	410 344 399
Konsernintern langsiktige fordringer	0	0
Aksjer og andeler	175 358 054	168 576 109
Pensjonsmidler	1 495 973 442	1 352 027 998
Sum anleggsmidler	4 025 056 561	3 725 052 895
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	200 369 724	235 566 961
Konserninterne kortsiktige fordringer	0	0
Premieavvik	79 221 265	101 251 439
Aksjer og andeler	0	0
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Derivater	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	165 863 052	17 835 159
Sum omløpsmidler	445 454 041	354 653 558
Sum eiendeler	4 470 510 602	4 079 706 453
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-29 183 682	-10 725 194
Bundne driftsfond	-26 765 186	-22 182 079
Ubundne investeringsfond	-27 865 512	-28 912 835
Bundne investeringsfond	-24 098 751	-18 007 071
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)	-67 250	0
Regnskapsmessig merforbruk (drift)	26 659 417	26 659 417
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	13 389 833
Kapitalkonto	-512 374 706	-384 740 151
Endring av regnskapsprinsipp - Driftsregnskap	104 050	104 050
Endring av regnskapsprinsipp - Investeringsregnskap	0	0
Sum egenkapital	-593 591 620	-424 414 030
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-1 769 023 776	-1 736 877 751
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	-664 794 019	-454 860 149
Andre lån	-1 235 673 377	-1 245 368 510
Konsernintern langsiktig gjeld	0	0
Sum langsiktig gjeld	-3 669 491 172	-3 437 106 410
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-207 427 810	-218 186 013
Annen konsernintern kortsiktig gjeld	0	0
Derivater	0	0
Premieavvik	0	0
Sum kortsiktig gjeld	-207 427 810	-218 186 013
Sum egenkapital og gjeld	-4 470 510 602	-4 079 706 453
Ubrukte lånemidler	159 589 764	99 574 113
Ubrukte konserninterne lånemidler	0	0
Andre memoriakonti	28 302 029	28 302 029
Motkonto for memoriakontiene	-187 891 793	-127 876 142
Sum memoriakonti	0	0

Regnskapsskjema Balanse viser en oppstilling av kommunens eiendeler i form av anleggsmidler av varig verdi og omløpsmidler, samt egenkapital og gjeld fordelt på langsiktige og kortsiktige forpliktelser. I tillegg vises memoriakonti som blant annet viser ubrukte lånemidler til investeringsprosjektene.

Økonomisk oversikt – Drift

Økonomisk oversikt - Drift				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Regnskap 2014
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	-69 488 480	-69 521 021	-70 317 686	-70 107 079
Andre salgs- og leieinntekter	-114 047 767	-109 671 251	-111 672 401	-106 386 679
Overføringer med krav til motytelse	-237 110 871	-212 705 941	-169 639 887	-227 960 148
Rammetilskudd	-551 982 851	-555 423 000	-554 025 000	-548 649 460
Andre statlige overføringer	-43 539 266	-32 263 511	-37 955 548	-44 346 199
Andre overføringer	-3 437 242	-2 204 965	-2 204 964	-9 694 502
Inntekts- og formuesskatt	-442 451 396	-431 972 000	-431 972 000	-413 284 890
Eiendomsskatt verk og bruk	-6 374 791	-5 335 000	-5 335 000	-4 582 598
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-38 992 346	-40 495 000	-40 495 000	-26 115 200
Andre direkte og indirekte skatter	-362 995	-360 000	-360 000	-372 725
Sum driftsinntekter	-1 507 788 003	-1 459 951 689	-1 423 977 486	-1 451 499 479
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	799 069 512	760 742 839	721 722 881	786 325 604
Sosiale utgifter	203 738 685	228 293 142	191 950 877	216 267 691
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	199 387 122	165 599 142	167 273 847	185 141 839
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.	153 201 571	145 972 948	147 782 248	151 210 425
Overføringer	89 690 720	87 314 920	135 122 307	117 747 701
Avskrivninger	66 996 159	60 000 000	60 000 000	59 611 688
Fordelte utgifter	-36 051 990	-24 006 243	-24 070 426	-20 117 207
Sum driftsutgifter	1 476 031 780	1 423 916 748	1 399 781 733	1 496 187 741
Brutto driftsresultat	-31 756 224	-36 034 941	-24 195 753	44 688 262
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-38 823 108	-39 720 475	-27 966 850	-52 334 371
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Bruk av interne lån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-234 199	-414 500	-414 500	-1 379 481
Sum eksterne finansinntekter	-39 057 306	-40 134 975	-28 381 350	-53 713 852
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	54 200 055	57 886 551	55 519 706	54 222 831
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	54 959 593	54 959 651	53 034 445	51 365 903
Utlån	166 632	18 000	18 000	163 570
Sum eksterne finansutgifter	109 326 280	112 864 202	108 572 151	105 752 304
Resultat eksterne finansransaksjoner	70 268 973	72 729 227	80 190 801	52 038 451
Motpost avskrivninger	-66 996 159	-60 000 000	-60 000 000	-59 611 688
Netto driftsresultat	-28 483 409	-23 305 714	-4 004 952	37 115 026
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 680 192	-600 000	-600 000	-9 988 414
Bruk av bundne driftsfond	-4 556 529	-2 094 862	-1 084 624	-6 200 483
Sum bruk av avsetninger	-7 236 721	-2 694 862	-1 684 624	-16 188 897
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	327 444	0	0	64 253
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	26 185 800	25 610 308	5 299 308	0
Avsatt til bundne driftsfond	9 139 636	390 268	390 268	5 669 035
Sum avsetninger	35 652 880	26 000 576	5 689 576	5 733 288
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-67 250	0	0	26 659 417

Hovedoversikt Drift spesifiserer alle driftsinntekter og -utgifter kommunen har, både i tjenesteproduksjonen frem til "Brutto driftsresultat", og ved å bytte ut de kalkulatoriske avskrivningene med kommunens reelle finansinntekter og -utgifter frem til "Netto driftsresultat". Så spesifiseres avsetninger og bruk av avsetninger for å komme frem til kommunens mer-/mindreforbruk i forhold til budsjett.

Økonomisk oversikt - Investering

Økonomisk oversikt - Investering				
Tall i 1 kroner	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Regnskap 2014
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-17 240 277	0	0	-7 700 903
Andre salgsinntekter	-1 911 782	0	0	-2 222 209
Overføringer med krav til motytelse	-6 345 444	-12 127 500	-6 196 500	-9 888 540
Kompensasjon for merverdiavgift	-24 194 628	-24 664 349	-42 875 102	-31 302 746
Statlige overføringer	0	0	0	-268 580
Andre overføringer	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
Sum inntekter	-49 692 131	-36 791 849	-49 071 602	-51 382 978
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenestepro	170 575 970	192 834 386	257 706 707	174 570 524
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenestepro	250 760	299 800	832 800	82 065
Overføringer	24 786 176	591 548	0	37 202 746
Renteutgifter og omkostninger	353 959	369 000	900 000	421 666
Fordelte utgifter	0	0	0	60 200
Sum utgifter	195 966 866	194 094 734	259 439 507	212 337 200
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	22 401 195	22 139 813	9 992 535	45 090 345
Utlån	62 218 738	62 416 386	65 000 000	66 728 886
Kjøp av aksjer og andeler	6 781 945	6 800 000	3 300 000	8 279 803
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	13 389 833	13 387 834	0	2 102 711
Avsatt til ubundne investeringsfond	2 675 564	3 591 564	2 116 000	6 183 742
Avsatt til bundne investeringsfond	18 238 958	18 198 449	0	12 480 111
Sum finansieringstransaksjoner	125 706 233	126 534 046	80 408 535	140 865 598
Finansieringsbehov	271 980 967	283 836 931	290 776 440	301 819 820
FINANSIERING				
Bruk av lån	-217 583 874	-218 638 866	-271 663 905	-206 912 680
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-33 152 366	-32 770 984	-11 072 535	-22 727 810
Overført fra driftsregnskapet	-327 444	0	0	-64 253
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-5 047 119	-4 740 000	-4 740 000	-1 388 000
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-3 722 887	-15 539 803	-3 300 000	-20 745 430
Bruk av bundne investeringsfond	-12 147 278	-12 147 278	0	-36 591 813
Sum finansiering	-271 980 967	-283 836 931	-290 776 440	-288 429 986
Udekket / Udisponert	0	0	0	13 389 834

Hovedoversikt Investering viser kommunens inntekter og utgifter sammen med finansieringstransaksjoner, som til sammen utgjør årets finansieringsbehov. Deretter vises hvorledes finansieringsbehovet er dekket, og om dette fører til udekkede finansieringsbehov eller udisponerte midler, som kommunestyret vil ta stilling til i årsregnskapssaken.

Rådmannens og økonomisjefens underskrifter

31. desember 2015

Elverum, _____

15. februar 2016

Kristian Trengereid
Rådmann

Stein Aas
Økonomisjef

Investeringsregnskap

Netto pr KOSTRA-funksjon pr sektor/stab

Kostrafunksjon (Beløp i 1000 kroner)		Sektor/Stab		Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
120	Administrasjon	12	Teknikk og miljø	0	86	-86
120	Administrasjon	50	Kultur	0	-8	8
120	Administrasjon	82	Service- og IKT-staben	1 360	972	388
120	Administrasjon	83	Økonomistaben	1 045	0	1 045
120	Administrasjon	99	Felles/finans/div	2 100	1 892	208
120	Administrasjon			4 505	2 941	1 564
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	15	Eiendomsstaben	0	-2 407	2 407
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen			0	-2 407	2 407
130	Administrasjonslokaler	15	Eiendomsstaben	1 380	21 815	-20 435
130	Administrasjonslokaler			1 380	21 815	435
190	Interne serviceenheter	15	Eiendomsstaben	-157	0	-157
190	Interne serviceenheter	99	Felles/finans/div	22 000	0	22 000
190	Interne serviceenheter			21 843	0	21 843
202	Grunnskole	40	Skole	1 600	2 299	-699
202	Grunnskole			1 600	2 299	-699
222	Skolelokaler	15	Eiendomsstaben	52 640	61 883	-9 243
222	Skolelokaler	40	Skole	-40	0	-40
222	Skolelokaler			52 600	61 883	-9 283
223	Skoleskyss	15	Eiendomsstaben	0	181	-181
223	Skoleskyss			0	181	-181
232	Forebygging helsestasjons- og skolehelsetjeneste	15	Eiendomsstaben	400	0	400
232	Forebygging helsestasjons- og skolehelsetjeneste			400	0	400
253	Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i instit	15	Eiendomsstaben	-1 252	0	-1 252
253	Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i instit			-1 252	0	-1 252
254	Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp	70	Pleie-, rehabilitering og omsorg	0	36	-36
254	Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp			0	36	-36
256	Akutt helse- og omsorgstjenesten	70	Pleie-, rehabilitering og omsorg	0	72	-72
256	Akutt helse- og omsorgstjenesten			0	72	-72
261	Institusjonslokaler	15	Eiendomsstaben	10 401	9 525	876
261	Institusjonslokaler			10 401	9 525	876
265	Kommunalt disponerte boliger	15	Eiendomsstaben	34 106	33 415	691
265	Kommunalt disponerte boliger			34 106	33 415	691
283	Bistand etabl. og opprettholdelse av egen bolig	99	Felles/finans/div	0	-2 627	2 627

ÅRSREGNSKAP

Kostrafunksjon (Beløp i 1000 kroner)		Sektor/Stab		Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
283	Bistand etabl. og opprettholdelse av egen bolig			0	-2 627	2 627
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	99	Felles/finans/div	0	87	-87
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde			0	87	-87
301	Plansaksbehandling	12	Teknikk og miljø	0	16	-16
301	Plansaksbehandling			0	16	-16
303	Kart og oppmåling	12	Teknikk og miljø	260	299	-39
303	Kart og oppmåling			260	299	-39
320	Kommunal næringsvirksomhet	99	Felles/finans/div	0	-87	87
320	Kommunal næringsvirksomhet			0	-87	87
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	99	Felles/finans/div	3 500	3 500	0
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet			3 500	3 500	0
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak	12	Teknikk og miljø	0	3 777	-3 777
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak			0	3 777	-3 777
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	12	Teknikk og miljø	15 363	16 110	-747
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	15	Eiendomsstaben	1 000	45	955
332	Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering			16 363	16 155	208
335	Rekreasjon i tettsted	12	Teknikk og miljø	0	298	-298
335	Rekreasjon i tettsted			0	298	-298
340	Produksjon av vann	99	Felles/finans/div	0	49	-49
340	Produksjon av vann			0	49	-49
345	Distribusjon av vann	12	Teknikk og miljø	0	3	-3
345	Distribusjon av vann	99	Felles/finans/div	0	10 351	-10 351
345	Distribusjon av vann			0	10 354	354
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	99	Felles/finans/div	0	8 126	-8 126
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann			0	8 126	-8 126
377	Kunstformidling	50	Kultur	120	104	16
377	Kunstformidling			120	104	16
380	Idrett	15	Eiendomsstaben	0	119	-119
380	Idrett			0	119	-119
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	15	Eiendomsstaben	506	1 148	-642
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			506	1 148	-642
386	Kommunale kulturbygg	15	Eiendomsstaben	0	405	-405
386	Kommunale kulturbygg			0	405	-405
390	Den norske kirke	15	Eiendomsstaben	120	-3 287	3 407

ÅRSREGNSKAP

Kostrafunksjon (Beløp i 1000 kroner)		Sektor/Stab	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
390	Den norske kirke		120	-3 287	3 407
393	Kirkegårder, gravlunder og krematorier	99 Felles/finans/div	592	592	0
393	Kirkegårder, gravlunder og krematorier		592	592	0
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	12 Teknikk og miljø	0	-2 743	2 743
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	15 Eiendomsstaben	0	-20 448	20 448
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	40 Skole	0	-460	460
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	70 Pleie-, rehabilitering og omsorg	0	-79	79
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	82 Service- og IKT-staben	0	-194	194
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	99 Felles/finans/div	0	-271	271
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet		0	-24 195	24 195
870	Renter/utbytte og lån	99 Felles/finans/div	-154 713	-156 238	1 525
870	Renter/utbytte og lån		-154 713	-156 238	1 525
880	Interne finansieringstransaksjoner	99 Felles/finans/div	3 592	1 476	2 116
880	Interne finansieringstransaksjoner		3 592	1 476	2 116
899	Årets regnskapsmessige merforbruk/mindreforbruk	99 Felles/finans/div	4 079	10 170	-6 091
899	Årets regnskapsmessige merforbruk/mindreforbruk		4 079	10 170	-6 091
TOTALT			0	0	0

Tabellen viser hvorledes årets investeringer er fordelt på KOSTRA-funksjoner som indikerer brukergrupper og hvilke sektorer og staber som er knyttet til investeringene.

Driftsregnskapet

Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr sektor/stab

Sum inntekt/utgift inkl finansposter pr sektor/stab sammenlignet med rammebudsjett			
Sektor/Stab	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
Rådmann	18 858 342	18 293 580	-564 762
Teknikk og miljø	21 098 276	19 814 267	-1 284 009
Eiendomsstaben	-22 757 820	-23 967 533	-1 209 713
Barnehage	143 881 690	146 454 642	2 572 952
Famile og helse	85 520 555	86 970 429	1 449 873
NAV	40 395 479	44 680 349	4 284 870
Skole	240 269 776	237 805 175	-2 464 601
Kultur	59 510 194	64 818 337	5 308 143
Pleie-, rehabilitering og omsorg	311 969 379	321 246 576	9 277 197
Personalstaben	12 517 367	10 493 113	-2 024 254
Service- og IKT-staben	14 548 430	14 366 691	-181 739
Økonomistaben	17 467 442	16 944 400	-523 043
Felles/finans/div	-943 279 109	-957 920 025	-14 640 916
Sum	0	0	0
Sum sektor/stab med merforbruk			22 893 035
Sum sektor/stab med mindreforbruk			-8 252 120
Sum Felleskapittel			-14 640 916

Her vises den enkelte sektor/stab sitt resultat i forhold til vedtatte budsjetttrammer. Negative avvik betyr at sektoren/staben har et mindreforbruk i forhold til virksomhetens tildelte budsjetttramme. Positive tall betyr at sektoren/staben har brukt flere ressurser enn de er tildelt i budsjetttrammen.

Inntekt/utgift inkl. finansposter mot rammebudsjett pr sektor/stab spesifisert

Sum inntekt/utgift inkl finansposter pr sektor/stab sammenlignet med rammebudsjett				
Sektor/stab	Innt/utg	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
Rådmann	Driftsinntekt	-3 133 693	-2 879 698	253 995
Rådmann	Driftsutgift	22 517 035	20 498 278	-2 018 757
Rådmann	Finansinntekt	-525 000	-550 474	-25 474
Rådmann	Finansutgift	0	1 225 474	1 225 474
Rådmann		18 858 342	18 293 580	-564 762
Teknikk og miljø	Driftsinntekt	-31 883 257	-33 051 613	-1 168 356
Teknikk og miljø	Driftsutgift	50 945 839	50 706 170	-239 669
Teknikk og miljø	Finansinntekt	-211 306	-945 102	-733 796
Teknikk og miljø	Finansutgift	2 247 000	3 104 813	857 813
Teknikk og miljø		21 098 276	19 814 267	-1 284 009
Eiendomsstaben	Driftsinntekt	-52 901 074	-66 693 396	-13 792 322
Eiendomsstaben	Driftsutgift	30 058 454	42 640 608	12 582 154
Eiendomsstaben	Finansutgift	84 800	85 255	455
Eiendomsstaben		-22 757 820	-23 967 533	-1 209 713
Barnehage	Driftsinntekt	-19 368 893	-23 059 731	-3 690 838
Barnehage	Driftsutgift	163 313 550	169 577 340	6 263 790
Barnehage	Finansinntekt	-62 967	-62 967	0
Barnehage		143 881 690	146 454 642	2 572 952
Familie og helse	Driftsinntekt	-26 101 587	-30 869 787	-4 768 200

ÅRSREGNSKAP

Sektor/stab	Innt/utg	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
Familie og helse	Driftsutgift	112 251 913	118 718 900	6 466 987
Familie og helse	Finansinntekt	-629 771	-1 334 905	-705 134
Familie og helse	Finansutgift	0	456 220	456 220
Familie og helse		85 520 555	86 970 429	1 449 873
NAV	Driftsinntekt	-5 142 561	-6 966 924	-1 824 363
NAV	Driftsutgift	45 558 040	51 740 901	6 182 862
NAV	Finansinntekt	-38 000	-260 261	-222 261
NAV	Finansutgift	18 000	166 632	148 632
NAV		40 395 479	44 680 349	4 284 870
Kommuneskogen	Driftsinntekt	0	-113 160	-113 160
Kommuneskogen	Driftsutgift	0	113 160	113 160
Kommuneskogen		0	0	0
Skole	Driftsinntekt	-56 546 182	-60 353 477	-3 807 295
Skole	Driftsutgift	296 890 949	298 033 101	1 142 152
Skole	Finansinntekt	-74 991	-812 149	-737 158
Skole	Finansutgift	0	937 701	937 701
Skole		240 269 776	237 805 175	-2 464 601
Kultur	Driftsinntekt	-40 480 950	-42 970 731	-2 489 781
Kultur	Driftsutgift	100 353 644	108 452 371	8 098 727
Kultur	Finansinntekt	-362 500	-663 303	-300 803
Kultur		59 510 194	64 818 337	5 308 143
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Driftsinntekt	-121 242 471	-135 124 207	-13 881 736
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Driftsutgift	433 211 850	455 061 475	21 849 626
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Finansinntekt	0	-2 383 909	-2 383 909
Pleie-, rehabilitering og omsorg	Finansutgift	0	3 693 216	3 693 216
Pleie-, rehabilitering og omsorg		311 969 379	321 246 576	9 277 197
Personalstaben	Driftsinntekt	-496 924	-2 510 059	-2 013 135
Personalstaben	Driftsutgift	13 014 291	13 003 172	-11 119
Personalstaben		12 517 367	10 493 113	-2 024 254
Service- og IKT-staben	Driftsinntekt	-3 087 941	-7 263 353	-4 175 412
Service- og IKT-staben	Driftsutgift	17 636 371	21 708 045	4 071 673
Service- og IKT-staben	Finansutgift	0	-78 000	-78 000
Service- og IKT-staben		14 548 430	14 366 691	-181 739
Økonomistaben	Driftsinntekt	-3 760 937	-4 590 280	-829 343
Økonomistaben	Driftsutgift	21 228 379	21 534 571	306 192
Økonomistaben	Finansutgift	0	109	109
Økonomistaben		17 467 442	16 944 400	-523 043
Felles/finans/div	Driftsinntekt	-1 124 672 266	-1 133 699 698	-9 027 432
Felles/finans/div	Driftsutgift	85 803 481	79 605 641	-6 197 840
Felles/finans/div	Finansinntekt	-100 925 302	-106 277 117	-5 351 815
Felles/finans/div	Finansutgift	196 514 978	202 451 149	5 936 171
Felles/finans/div		-943 279 109	-957 920 025	-14 640 916
Totalt		0	0	0

Driftsregnskapets felleskapittel Ansvar / Tjeneste

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9900	Felles	1000	Kommunestyre og formannskap	0	6 164	-6 164
9900	Felles	1200	Administrasjon	-3 089 224	4 330 105	-7 419 329
9900	Felles	1201	Arkiv/sekretariatstjenester	-206	12 824	-13 030
9900	Felles	1202	Felles IKT-tjeneste	0	29 456	-29 456
9900	Felles	1204	Div. adm. fellesutgifter	-5 552 782	3 254 964	-8 807 746
9900	Felles	1207	ERP-system Agresso	-50 384	175 121	-225 505
9900	Felles	1208	Tillitsvalgte	0	38 728	-38 728
9900	Felles	1210	Eiendomsforvaltning	0	17 700	-17 700
9900	Felles	1300	Drift av rådhusene	0	10 955	-10 955
9900	Felles	1700	Årets premieavvik	0	8 571 647	-8 571 647
9900	Felles	1710	Amortisering premieavvik	16 452 200	13 458 526	2 993 674
9900	Felles	1720	Pensjon	3 868 272	291 533	3 576 739
9900	Felles	1730	Premiefond	0	-26 573 431	26 573 431
9900	Felles	1804	Driftsreserver	5 865 982	0	5 865 982
9900	Felles	1805	Seniortiltak	10 449	0	10 449
9900	Felles	1807	Diverse fellesutgifter	0	0	0
9900	Felles	1901	Vaktmestertjeneste	0	0	0
9900	Felles	1902	Renhold	0	0	0
9900	Felles	1904	Felles arbeidsdrift	0	0	0
9900	Felles	2010	Kommunal barnehagedrift	0	464 734	-464 734
9900	Felles	2021	Vanlig grunnskoleopplæring	0	882 086	-882 086
9900	Felles	2024	PPT i grunnskolen	0	65 456	-65 456
9900	Felles	2025	Skoleområdet fellestjeneste	140 000	5 216	134 784
9900	Felles	2026	Logopedtjeneste grunnskolen	0	38 511	-38 511
9900	Felles	2110	Spesialpedagogiske tiltak	0	16 858	-16 858
9900	Felles	2130	Spesialundervisning for voksne	0	1 542	-1 542
9900	Felles	2131	Opplæringstilt. for voksne	0	38 176	-38 176
9900	Felles	2150	Opphold i sfo	0	40 041	-40 041
9900	Felles	2210	Barnehagelokaler og uteanlegg	0	8 463	-8 463
9900	Felles	2220	Skolelokaler og uteanlegg	0	52 223	-52 223
9900	Felles	2312	Fritid barn og unge	0	16 437	-16 437
9900	Felles	2320	Helsesøstertjeneste	0	49 223	-49 223
9900	Felles	2321	Skolehelsetjeneste	0	12 000	-12 000
9900	Felles	2332	Samfunnsmedisin/smittevern	0	13 501	-13 501
9900	Felles	2333	Folkehelse	0	33 605	-33 605
9900	Felles	2340	Arbeidstrening/tiltakstjeneste	91 384	92 267	-883
9900	Felles	2342	Aktivisering av psykiatri	0	4 840	-4 840
9900	Felles	2412	Legevakt	0	52 969	-52 969
9900	Felles	2414	Tilsynsleger	0	24 000	-24 000
9900	Felles	2417	Familieteam	0	5 687	-5 687
9900	Felles	2420	Sosial rådgivning og veiledning	0	38 476	-38 476
9900	Felles	2421	Flyktningetjenesten	0	38 559	-38 559

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9900	Felles	2430	Rusomsorg	0	2 843	-2 843
9900	Felles	2440	Barneverntjeneste	0	53 248	-53 248
9900	Felles	2530	Pleie, omsorg i institusjon	0	1 558 817	-1 558 817
9900	Felles	2531	Kjøkken, kantine i institusjon	0	124 804	-124 804
9900	Felles	2532	Dagopp. og akt. i institusjon	0	36 000	-36 000
9900	Felles	2533	Samhandlingsreformen	0	12 000	-12 000
9900	Felles	2541	Hjemmetjenester	2 000 000	2 981 309	-981 309
9900	Felles	2542	Hjemmehjelp	0	131 642	-131 642
9900	Felles	2610	Botilbud i institusjon	0	222 243	-222 243
9900	Felles	2658	BOSO-prosjektet	0	6 645	-6 645
9900	Felles	2732	Arbeidstrening	0	590	-590
9900	Felles	2760	Kvalifiseringsprogrammet	0	3 684	-3 684
9900	Felles	2812	Enslige mindreårige flyktninger	0	104 743	-104 743
9900	Felles	2851	ENØK-/Klima prosjekt	0	1 422	-1 422
9900	Felles	3010	Arealplanlegging	0	11 578	-11 578
9900	Felles	3030	Kart- og oppmålingsvirksomheten	0	7 370	-7 370
9900	Felles	3040	Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utlippstillatelser	0	8 154	-8 154
9900	Felles	3200	Kommuneskogen	-2 204 965	-2 200 003	-4 962
9900	Felles	3211	Konsesjonskraft	-360 000	-47 431	-312 569
9900	Felles	3252	Næringstiltak	0	2 118	-2 118
9900	Felles	3254	Konsesjonsavgifter	0	-315 564	315 564
9900	Felles	3291	Landbruksforvaltning	0	6 471	-6 471
9900	Felles	3300	Parkeringsordning	0	2 379	-2 379
9900	Felles	3320	Kommunale veger	0	176 798	-176 798
9900	Felles	3350	Rekreasjon i tettsted(parker mv.)	0	754	-754
9900	Felles	3391	Beredskapssenter	0	2 028	-2 028
9900	Felles	3400	Produksjon av vann	0	2 118	-2 118
9900	Felles	3450	Distribusjon av vann	0	4 671	-4 671
9900	Felles	3500	Avløpsrensing	0	28 614	-28 614
9900	Felles	3530	Avløpsnett/inns.av avløpsvann	0	41 368	-41 368
9900	Felles	3600	Fiske og viltforvaltning	0	1 799	-1 799
9900	Felles	3700	Elverum bibliotek	0	8 502	-8 502
9900	Felles	3730	Kino	0	46 244	-46 244
9900	Felles	3770	Kulturhus	0	4 556	-4 556
9900	Felles	3800	Idrett og nærmiljø	0	1 741	-1 741
9900	Felles	3801	Flerbrukshall	700 000	700 000	0
9900	Felles	3810	Kommunale idrettsbygg	0	51 515	-51 515
9900	Felles	3830	Opplæring i kulturskolen	0	16 698	-16 698
9900	Felles	3855	Chr. Fjeld festning - restaurering	0	929	-929
9900	Felles	3860	Kommunale kulturbygg	0	2 164	-2 164
9900	Felles	3920	Livssynsorganisasjoner	571 789	719 567	-147 778
9900	Felles	8800	Interne finansieringstrans.	0	-235 730	235 730
9900	Felles	8801	Eksterne bankkostnader m/avgift	-2 714	10 854	-13 568

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9900	Felles			18 439 801	9 919 414	8 520 386
9901	Finans	1204	Div. adm. fellesutgifter	373 945	6 248	367 697
9901	Finans	2830	Tilskudd/formid.lån husbanken	0	0	0
9901	Finans	3253	Elverum næringsfond	360 000	367 883	-7 883
9901	Finans	3800	Idrett og nærmiljø	0	-545 000	545 000
9901	Finans	8700	Renter	42 568 201	41 063 894	1 504 307
9901	Finans	8701	Bruk av lån/avdrag på lån	54 959 651	54 959 593	58
9901	Finans	8702	Utlån til andre	-455 000	-218 366	-236 634
9901	Finans	8703	Utbytte	-24 605 000	-24 605 000	0
9901	Finans	8704	Startlån	0	-1 009 913	1 009 913
9901	Finans	8800	Interne finansieringstrans.	21 097 427	21 288 821	-191 394
9901	Finans	8801	Eksterne bankkostnader m/avgift	0	128 424	-128 424
9901	Finans	8990	Regnskapsmessig resultat	0	67 250	-67 250
9901	Finans			94 299 224	91 503 834	2 795 390
9902	Skatt og rammetilskudd	8000	Skatt på inntekt og formue	-431 972 000	-442 451 396	10 479 396
9902	Skatt og rammetilskudd	8001	Eiendomsskatt	-45 830 000	-45 085 127	-744 873
9902	Skatt og rammetilskudd	8400	Rammetilskudd og gen.tilskudd	-563 838 264	-559 446 743	-4 391 521
9902	Skatt og rammetilskudd			-1 041 640 264	-1 046 983 266	5 343 002
9903	Avskrivninger	1200	Administrasjon	0	1 795 801	-1 795 801
9903	Avskrivninger	1201	Arkiv/sekretariatstjenester	0	0	0
9903	Avskrivninger	1202	Felles IKT-tjeneste	0	1 182 352	-1 182 352
9903	Avskrivninger	1210	Eiendomsforvaltning	0	786 690	-786 690
9903	Avskrivninger	1300	Drift av rådhusene	0	6 254 267	-6 254 267
9903	Avskrivninger	1301	Drift av ledige lokaler	0	2 590	-2 590
9903	Avskrivninger	2010	Kommunal barnehagedrift	0	146 866	-146 866
9903	Avskrivninger	2021	Vanlig grunnskoleopplæring	0	711 093	-711 093
9903	Avskrivninger	2131	Opplæringstilt. for voksne	0	75 322	-75 322
9903	Avskrivninger	2210	Barnehagelokaler og uteanlegg	0	699 493	-699 493
9903	Avskrivninger	2220	Skolelokaler og uteanlegg	0	13 784 724	-13 784 724
9903	Avskrivninger	2230	Skyss i grunnskolen	0	46 209	-46 209
9903	Avskrivninger	2311	Ungdommens hus	0	125 539	-125 539
9903	Avskrivninger	2320	Helsesøstertjeneste	0	23 519	-23 519
9903	Avskrivninger	2331	Helsestasjonslokaler	0	59 927	-59 927
9903	Avskrivninger	2340	Arbeidstrening/tiltakstjeneste	0	172 227	-172 227
9903	Avskrivninger	2341	Aktiviser. sos. tilbud - ikke lovhjeml.	0	143 468	-143 468
9903	Avskrivninger	2412	Legevakt	0	207 554	-207 554
9903	Avskrivninger	2413	Turnusleger	0	36 444	-36 444
9903	Avskrivninger	2440	Barneverntjeneste	0	23 519	-23 519
9903	Avskrivninger	2530	Pleie, omsorg i institusjon	0	2 557 854	-2 557 854
9903	Avskrivninger	2531	Kjøkken, kantine i institusjon	0	812 434	-812 434
9903	Avskrivninger	2540	Transporttjenester	0	125 001	-125 001
9903	Avskrivninger	2541	Hjemmetjenester	0	294 363	-294 363
9903	Avskrivninger	2545	Formidling av hjelpemidler	0	104 302	-104 302

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9903	Avskrivninger	2610	Botilbud i institusjon	0	3 601 821	-3 601 821
9903	Avskrivninger	2650	Flyktningeboliger	0	3 192 011	-3 192 011
9903	Avskrivninger	2651	Sosialboliger	0	288 483	-288 483
9903	Avskrivninger	2652	Utleieboliger	0	1 336 477	-1 336 477
9903	Avskrivninger	2653	Omsorgsboliger	0	1 990 931	-1 990 931
9903	Avskrivninger	2654	Bofellesskap	0	866 257	-866 257
9903	Avskrivninger	2657	Kommunale boliger	0	412 218	-412 218
9903	Avskrivninger	2732	Arbeidstrening	0	2 927	-2 927
9903	Avskrivninger	3010	Arealplanlegging	0	46 471	-46 471
9903	Avskrivninger	3030	Kart- og oppmålingsvirksomheten	0	53 305	-53 305
9903	Avskrivninger	3040	Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utlippstillatelser	0	55 620	-55 620
9903	Avskrivninger	3320	Kommunale veger	0	1 078 965	-1 078 965
9903	Avskrivninger	3330	Kommunale veger	0	1 829 423	-1 829 423
9903	Avskrivninger	3331	Parkering	0	230 109	-230 109
9903	Avskrivninger	3340	Komm.veg, miljø,trafiksikkerhet	0	215 496	-215 496
9903	Avskrivninger	3350	Rekreasjon i tettsted(parker mv.)	0	303 319	-303 319
9903	Avskrivninger	3390	Utrykning brann og ulykker	0	1 318	-1 318
9903	Avskrivninger	3391	Beredskapssenter	0	924 000	-924 000
9903	Avskrivninger	3400	Produksjon av vann	0	1 874 951	-1 874 951
9903	Avskrivninger	3450	Distribusjon av vann	0	5 218 440	-5 218 440
9903	Avskrivninger	3500	Avløpsrensing	0	2 647 232	-2 647 232
9903	Avskrivninger	3530	Avløpsnett/inns.av avløpsvann	0	5 537 250	-5 537 250
9903	Avskrivninger	3550	Innsamling av avfall	0	10 723	-10 723
9903	Avskrivninger	3730	Kino	0	824 711	-824 711
9903	Avskrivninger	3770	Kulturhus	0	146 470	-146 470
9903	Avskrivninger	3800	Idrett og nærmiljø	0	530 706	-530 706
9903	Avskrivninger	3810	Kommunale idrettsbygg	0	1 750 083	-1 750 083
9903	Avskrivninger	3855	Chr. Fjeld festning - restaurering	0	2 300	-2 300
9903	Avskrivninger	3860	Kommunale kulturbygg	0	2 590	-2 590
9903	Avskrivninger	3863	Kulturskolen	0	2 590	-2 590
9903	Avskrivninger	3900	Kirkelig administrasjon	0	1 667 712	-1 667 712
9903	Avskrivninger	3901	Kirker	0	179 690	-179 690
9903	Avskrivninger	8600	Avskrivninger	0	-66 996 159	66 996 159
9903	Avskrivninger			0	0	0
9904	Stabssjef felles	1100	Revisjon	1 836 884	1 836 508	376
9904	Stabssjef felles	1204	Div. adm. fellesutgifter	1 776 376	1 463 433	312 943
9904	Stabssjef felles	2340	Arbeidstrening/tiltakstjeneste	1 415 000	1 649 754	-234 754
9904	Stabssjef felles	2341	Aktiverer. sos. tilbud - ikke lovhjeml.	121 448	220 000	-98 552
9904	Stabssjef felles	2732	Arbeidstrening	956 390	913 425	42 965
9904	Stabssjef felles	3252	Næringstiltak	10 402	0	10 402
9904	Stabssjef felles	3390	Utrykning brann og ulykker	16 478 173	16 477 518	655
9904	Stabssjef felles	3900	Kirkelig administrasjon	8 010 517	8 474 110	-463 593

ÅRSREGNSKAP

Ansvar		Tjeneste		Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
9904	Stabssjef felles			30 605 190	31 034 748	-429 558
9906	VA-området selvkostberegning	1908	Felles VA anlegg	103 224	0	103 224
9906	VA-området selvkostberegning	3400	Produksjon av vann	3 033 176	3 751 690	-718 515
9906	VA-området selvkostberegning	3450	Distribusjon av vann	-12 863 779	-12 320 482	-543 297
9906	VA-området selvkostberegning	3500	Avløpsrensing	6 688 928	6 391 151	297 777
9906	VA-området selvkostberegning	3530	Avløpsnett/inns.av avløpsvann	-17 406 873	-16 793 179	-613 694
9906	VA-området selvkostberegning	9997	Internhusleie - Fellestjeneste	0	176 205	-176 205
9906	VA-området selvkostberegning			-20 445 323	-18 794 614	-1 650 709
9907	Husbank lån/tilskudd	2830	Tilskudd/formid.lån husbanken	-145 758	0	-145 758
9907	Husbank lån/tilskudd			-145 758	0	-145 758
9908	Flyktninger tilskudd fordeling	8500	Generelt tilskudd flyktninger	-31 520 459	-31 520 459	0
9908	Flyktninger tilskudd fordeling			-31 520 459	-31 520 459	0
9909	Informasjonssjef felles	1200	Administrasjon	-117 326	277 771	-395 097
9909	Informasjonssjef felles	1201	Arkiv/sekretariatstjenester	868 401	1 005 343	-136 942
9909	Informasjonssjef felles	1202	Felles IKT-tjeneste	1 418 962	1 242 770	176 192
9909	Informasjonssjef felles	1203	Informasjonsvirksomhet	1 749 112	1 471 499	277 613
9909	Informasjonssjef felles	1204	Div. adm. fellesutgifter	1 167	2 072	-905
9909	Informasjonssjef felles	1207	ERP-system Agresso	292 772	5 471	287 301
9909	Informasjonssjef felles	2010	Kommunal barnehagedrift	384 162	384 162	0
9909	Informasjonssjef felles	2021	Vanlig grunnskoleopplæring	605 196	605 196	0
9909	Informasjonssjef felles	2131	Opplæringstilt. for voksne	13 769	13 769	0
9909	Informasjonssjef felles	2150	Opphold i sfo	12 914	12 914	0
9909	Informasjonssjef felles	2210	Barnehagelokaler og uteanlegg	48 894	48 894	0
9909	Informasjonssjef felles	2220	Skolelokaler og uteanlegg	171 131	171 131	0
9909	Informasjonssjef felles	2320	Helsesøstertjeneste	65 976	65 976	0
9909	Informasjonssjef felles	2411	Avtaleleger	123 205	123 205	0
9909	Informasjonssjef felles	2421	Flyktningetjenesten	55 356	55 356	0
9909	Informasjonssjef felles	2440	Barneverntjeneste	74 721	74 721	0
9909	Informasjonssjef felles	2530	Pleie, omsorg i institusjon	490 642	490 642	0
9909	Informasjonssjef felles	2541	Hjemmetjenester	490 642	490 642	0
9909	Informasjonssjef felles	2610	Botilbud i institusjon	85 566	85 566	0
9909	Informasjonssjef felles	3030	Kart- og oppmålingsvirksomheten	28 345	28 345	0
9909	Informasjonssjef felles	3040	Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utlippstillatelser	22 677	22 677	0
9909	Informasjonssjef felles	3291	Landbruksforvaltning	11 337	11 337	0
9909	Informasjonssjef felles	3320	Kommunale veger	51 022	51 022	0
9909	Informasjonssjef felles	3700	Elverum bibliotek	55 356	55 356	0
9909	Informasjonssjef felles	3730	Kino	55 356	55 356	0
9909	Informasjonssjef felles	3770	Kulturhus	55 356	55 356	0
9909	Informasjonssjef felles	3830	Opplæring i kulturskolen	13 769	13 769	0
9909	Informasjonssjef felles			7 128 480	6 920 318	208 162
TOTALT				-943 279 109	-957 920 025	14 640 916

ÅRSREGNSKAP

For fellesområdet vises her de enkelte områdene og hvorledes tjenestene påvirker området i forhold til det reviderte budsjettet. Også her er det slik at negative tall representerer et mindreforbruk i forhold til budsjett, mens et positivt tall indikerer at det er brukt flere ressurser enn det var planlagt i revidert budsjett.

Felles for mange av områdene er at de er utfordrende å budsjettere med tanke på fordeling på de enkelte tjenester, og resultater på de enkelte tjenestene må vurderes nærmere før man trekker konklusjoner basert på avvikene.

Totalt sett viser fellesområdet en merinntekt/mindreforbruk på 14,6 mill. kroner.

Generalbalansekonto med sektor kode – pr 31.12.15

GENERALBALANSEKONTO - ELVERUM KOMMUNE PR. 31/12 -2015

EIENDELER

2.1 OMLØPSMIDLER

2.10	KASSE, BANK OG POSTGIRO				
2.10000	Kasse	kr.	96 896,00		
2.10070	Ikke disp. bankinnskudd	"	32 626 934,36		
2.10320	Bankinnskudd	"	<u>133 139 221,22</u>	kr.	165 863 051,58
2.13-2.16	KORTSIKTIGE FORDRINGER				
2.13080	Interimskonto	kr.	41 290 970,94		
2.13151	Kommunale foretak - ubegrenset ansv KF,	"	6 637 464,00		
2.13200	Private selskaper og foretak	"	24 984 700,00		
2.13610	Staten inkl.trygdeforvaltning	"	70 835 479,71		
2.13640	Sektor for skatteinnkreving	"	25 536 476,01		
2.13650	Kommuner og fylkeskommuner	"	5 329 592,62		
2.13890	Husholdninger og ideelle organisasjoner	"	<u>25 755 041,16</u>	"	200 369 724,44
2.18430	Pengemarkedsfond			"	0,00
2.19550	Livsforsikringselskap og pensjonskasse	kr.	69 431 435,49		
2.19640	Sektor for skatteinnkreving	"	9 789 829,93	"	79 221 265,42
SUM OMLØPSMIDLER				kr.	<u>445 454 041,44</u>

2.2 ANLEGGSMIDLER

2.20	PENSJONSMIDLER				
2.20550	Livsforsikringselskap og pensjonskasser			kr.	1 495 973 442,14
2.21	AKSJER OG ANDELER				
2.21110	Statens forretningsdrift inkl aksjeselskap	kr.	1,00		
2.21152	Kommunale aksjeselskap mv	"	119 673 877,00		
2.21200	Private selskaper og foretak	"	33 765 028,00		
2.21550	Livsforsikringselskap og pensjonskasse	"	<u>21 919 148,00</u>	"	175 358 054,00
2.22 - 2.23	UTLÅN				
2.22151	Kommunale foretak - ubegrenset ansv KF,	kr.	138 800,00		
2.22152	Kommunale aksjeselskap mv	"	89 800 000,00		
2.22200	Private selskaper og foretak	"	4 853 759,00		
2.22890	Husholdninger og ideelle organisasjoner	"	<u>344 550 645,27</u>	"	439 343 204,27
2.24	UTSTYR - MASKINER - TRANSP.M.				
2.24080	Utstyr, maskiner, transportmidler bokført verdi			"	63 448 940,17
2.27 - 2.29	FASTE EIENDOMMER OG ANLEGG				
2.27080	Eiendommer og anlegg bokført verdi			"	1 850 932 920,42
SUM ANLEGGSMIDLER				kr.	<u>4 025 056 561,00</u>
SUM EIENDELER				kr.	<u>4 470 510 602,44</u>

GJELD OG EGENKAPITAL

2 3 KORTSIKTIG GJELD

2.32 - 2.39 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

2.32080	Interimskonto	kr.	-33 183 905,09	
2.32152	Kommunale aksjeselskap mv	"	0,00	
2.32200	Private selskaper og foretak	"	-49 633 130,08	
2.32610	Stats- og trygdeforvaltningen	"	0,00	
2.32640	Sektor for skatteinnkreving	"	-29 838 218,19	
2.32650	Fylkeskommuner og kommuner	"	-3 577 650,79	
2.32890	Husholdninger og ideelle organisasjoner	"	-91 194 905,80	
	SUM KORTSIKTIG GJELD			kr. -207 427 809,95

2 4 LANGSIKTIG GJELD

2.40 PENSJONSFORPLIKTELSE

2.40550	Livsforsikringselskap og pensjonskasse	kr.	-1 735 281 359,99	
2.40640	Sektor for skatteinnkreving	"	-33 742 416,40	-1 769 023 776,39
2.43320	Sertifikatlån - Banker			kr. -664 794 019,00

2.45 - 2.49 ANDRE LÅN

2.45320	Banker	kr.	-11 567 598,73	
2.45355	Kredittforetak og finans.selskaper	"	-57 205 067,00	
2.45395	Statlige låneinstitusjoner og Norges Bank	"	-1 166 900 711,03	kr. -1 235 673 376,76
	SUM LANGSIKTIG GJELD			kr. -3 669 491 172,15

2 5 BOKFØRT EGENKAPITAL

2.51 - 2.58 FOND

2.51080	Bunde driftsfond	kr.	-26 765 185,70	
2.53080	Ubundne investeringsfond	"	-27 865 512,40	
2.55080	Bundne investeringsfond	"	-24 098 750,94	
2.56080	Disposisjonsfond	"	-29 183 681,75	kr. -107 913 130,79
2.581	Endringer av regnskapsprinsipp - Drift			kr. 104 049,65
2.5900	Regnskapsmessig merforbruk			kr. 26 659 417,08
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk			kr. -67 250,06
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet			kr. 0,00
2.5970	Udekket i investeringsregnskapet			kr. 0,00
2.5990	Kapitalkonto	"	-512 374 706,21	
	SUM EGENKAPITAL			kr. -593 591 620,34
	SUM GJELD OG EGENKAPITAL			kr. -4 470 510 602,44

Generalbalansen spesifiserer nærmere enn forskriftenes krav hvorledes de enkelte fordrings- og gjeldsposter er fordelt på type debitorer og kreditorer.

NOTER

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke. Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. Den delen av lån som ikke er brukt, er registrert som memoria-post. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i regnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler definert som eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Dette er fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr. 4. Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet ut over standarden ved anskaffelsen, utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i Kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettigheter/-likviditetsslån jfr. Kommunelovens § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld. Beregnede ekstraordinære avdrag til Husbanken ved årsavslutningen er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være av forbigående art er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140 i januar 2003.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområder som omfattes av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva. er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Korreksjon av tidligere års feil

Det er avdekket og korrigert mindre feil fra tidligere år som skriver seg fra vurdering av kortsiktige fordringer i balansen. I henhold til anbefaling gitt i GKRS nr. 5 er dette resultatført i årets driftsregnskap. Postene anses ikke som vesentlige.

Note 2 – Kommunens organisering

Elverum kommune har organisert sin virksomhet i en flat organisasjonsstruktur med ansvarlige sektorledere som rapporterer direkte til rådmannen basert på bruk av rammebudsjetter. Den enkelte virksomhetsleder har delegert ansvar for gjennomføring av tjenestene på sitt område gjennom lederavtaler.

Rammeområdene fremgår både av Regnskapsskjema 1B og av «Regnskap sammenlignet med rammebudsjett pr 2-sifret ansvar» som også viser sektorenes resultater for regnskapsåret.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for PPT-tjenesten i kommunene Stor-Elvdal, Våler, Åmot og Elverum. Samarbeidet er basert på en egen avtale hvor også Hedmark fylkeskommune deltar i finansieringen.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for Elverum Interkommunale Legevakt som dekker kommunene Elverum, Våler og Åsnes. Samarbeidet er basert på egen avtale og legevakten er plassert ved sykehuset i Elverum.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskap for et samarbeid med Stor-Elvdal, Våler, Åsnes samt Hedmark fylkeskommune om interkommunale akutte døgnplasser (IKAD) for legetjenester fra 2015.

Elverum kommune deltar også i et interkommunalt samarbeid om Sekretariat for kontrollutvalg. Åmot kommune er vertskommune og fører regnskapet for samarbeidet. Samarbeidet er basert på egen avtale og utgiftene fordeles på deltagerne.

Elverum kommune deltar i et interkommunalt samarbeid om Arbeidsgiverkontroll som den del av Skatteoppkreverens oppgaver i forbindelse med innkreving av skatter og avgifter. Stor-Elvdal er vertskommune og fører regnskap for samarbeidet. Samarbeidet er basert på egen avtale og utgiftene fordeles på deltagerne.

Lovpålagte tjenester organisert som egne rettssubjekter med eget regnskap:

- **Renovasjon** – Tjenesten er organisert gjennom Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 % av selskapets forpliktelser.
- **Brann- og redningstjeneste** – Tjenesten er organisert gjennom Midt- Hedmark brann- og redningsvesen IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 37,2 % av selskapets forpliktelser, etter at selskapet ble utvidet med nye kommuner fra 01.01.2008 og etter økt beredskapskrav for Elverum i 2012.
- **Revisjon** – Tjenesten er organisert gjennom Hedmark Revisjon IKS hvor Løten kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 9,0 % fra 01.01.2014 som følge av utvidelse av antall kommuner som deltagere i selskapet.

Ut over dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom KF Elverum kommuneskoger. Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet.

Note 3 – Spesifikasjon av endring i arbeidskapital

Del 1 Endring i arbeidskapital bevilgningsregnskapet

Anskaffelse av midler		Regnskap 2015	Regnskap 2014
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-1 507 788 003	-1 451 499 479
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-49 692 131	-51 382 978
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-289 793 546	-283 354 343
Sum			
anskaffelse av midler	S	-1 847 273 680	-1 786 236 800
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;300 :480) -690	1 409 035 621	1 436 576 053
Utgifter i investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;300 :480) -690	195 612 907	211 915 534
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	201 082 117	226 273 004
Sum			
anvendelse av midler		1 805 730 645	1 874 764 591
Anskaffelse - anvendelse av midler	U=W	-41 543 035	88 527 791
Endring i ubrukte lånemidler	2.91(Rt-1)	-60 015 651	4 699 277
Endring i arbeidskapital	V	101 558 686	-93 227 068

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

Tekst	Konto	Regnskap 2015	Regnskap 2014
Omløpsmidler	2.1		
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	-35 197 236	45 810 693
Endring aksjer og andeler	2.18		-50 000 000
Premieavvik	2.19	-22 030 173	-6 315 328
Endring sertifikater	2.12		
Endring obligasjoner	2.11		
Endring betalingsmidler	2.10	148 027 893	-34 877 135
Endring omløpsmidler		90 800 484	-45 381 770
Kortsiktig gjeld	2.3		
Endring kassekredittlån	2.31		
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	-10 758 203	47 845 299
Premieavvik	2.39		
Endring arbeidskapital		101 558 687	-93 227 069

Note 4 – Pensjon

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)		2015	
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			83 171 284
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			65 584 803
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-65 124 049
Administrasjonskostnader			3 155 203
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			86 787 241
Årets pensjonspremie til betaling			79 274 842
Årets premieavvik			7 512 399
Balanse 31.12.15 (F § 13-1 bokstav E)	Pensjons- poster	Arbeids- giveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	1 735 281 359		
Pensjonsmidler	1 495 973 441		
Netto pensjonsforpliktelse	239 307 918	33 742 416	
Årets premieavvik	7 512 399	1 059 248	
Premieavvik tidligere år	-76 943 832	-10 849 080	
Akkumulert premieavvik	-69 431 433	-9 789 832	
Beregningsforutsetninger 2015			
Se beregningsforutsetninger for de enkelte selskapene på de neste sidene.			
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelse	Netto
Estimert 01.01.15	1 352 027 998	-1 689 319 629	-337 291 631
Ny beregning 01.01.15	1 395 025 711	-1 626 821 228	-231 795 517
Årets estimatavvik (01.01.15)	-42 997 713	-62 498 401	-105 496 114
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	42 997 713	62 498 401	105 496 114
Akkumulert estimatavvik 31.12.15	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4a – Pensjon EKP

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2015
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			35 917 098
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			24 069 950
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-26 183 195
Administrasjonskostnader			0
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			33 803 853
Årets pensjonspremie til betaling			30 878 857
Årets premieavvik			2 924 996
Balanse 31.12.15 (F § 13-1 bokstav E)		Pensjons- poster	Arbeids- giveravgift
Brutto påløpt forpliktelse		653 129 846	
Pensjonsmidler		596 096 118	
Netto pensjonsforpliktelse		57 033 728	8 041 756
Årets premieavvik		2 924 996	412 424
Premieavvik tidligere år		-46 271 125	-6 524 229
Akkumulert premieavvik		-43 346 129	-6 111 804
Beregningsforutsetninger			2015
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,65 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Forutsetninger om fratreden beregnes etter en modell som gir en forventning om at 5% av de aktive medlemmene i EKP fratrer hvert år.			
Forenklet modell for AFP uttak på 50% uavhengig av alder.			
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Netto
Estimert 01.01.15	505 448 934	-620 653 091	-115 204 157
Ny beregning 01.01.15	556 246 001	-610 354 732	-54 108 731
Årets estimatavvik (01.01.15)	-50 797 067	-10 298 359	-61 095 426
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	50 797 067	10 298 359	61 095 426
Akkumulert estimatavvik 31.12.15	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4b – Pensjon SPK

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2015
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			14 307 349
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			9 041 475
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-8 374 440
Administrasjonskostnader			450 312
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			15 424 696
Årets pensjonspremie til betaling			17 433 456
Årets premieavvik			-2 008 760
Balanse 31.12.15 (F § 13-1 bokstav E)	Pensjons-	Arbeids-	
	poster	giveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	249 385 709		
Pensjonsmidler	209 381 876		
Netto pensjonsforpliktelse	40 003 833	5 640 540	
Årets premieavvik	-2 008 760	-283 235	
Premieavvik tidligere år	5 900 765	832 008	
Akkumulert premieavvik	3 892 005	548 773	
Beregningsforutsetninger			2015
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,35 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B) **			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Frivillig avgang inntil 50 år			3,00 %
Forutsetninger for turnover (F § 13-5 bokstav G) :			Uttaksandel i AFP
under 50 år → 3%			50,00 %
Over 50 år → 0%			
Estimatavvik	Pensjons-	Pensjons-	Netto
	midler	forpliktelse	
Estimert 01.01.15	198 495 304	-272 797 022	-74 301 718
Ny beregning 01.01.15	184 024 292	-226 036 884	-42 012 592
Årets estimatavvik (01.01.15)	14 471 012	-46 760 138	-32 289 126
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-14 471 012	46 760 138	32 289 126
Akkumulert estimatavvik 31.12.15	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4c – Pensjon KLP

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2015
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			32 946 837
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			32 473 378
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-30 566 414
Administrasjonskostnader			2 704 891
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			37 558 692
Årets pensjonspremie til betaling			30 962 529
Årets premieavvik			6 596 163
Balanse 31.12.15 (F § 13-1 bokstav E)	Pensjons- poster	Arbeids- giveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	832 765 804		
Pensjonsmidler	690 495 447		
Netto pensjonsforpliktelse	142 270 357	20 060 120	
Årets premieavvik	6 596 163	930 059	
Premieavvik tidligere år	-36 573 472	-5 156 860	
Akkumulert premieavvik	-29 977 309	-4 226 801	
Beregningsforutsetninger			2015
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,65 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Forutsetninger for turnover (F § 13-5 bokstav G) :			Uttak av AFP for 2015, fra 62 år:
	Sykepleiere:	Fellesordningen:	
under 20 år	20%	20%	Sykepleiere: 33,00 %
20-23 år	8%	15%	Fellesordningen * 33,00 %
24-25 år	6%		Fellesordningen:** 45,00 %
24-29 år		10%	
26-30 år	6%		* 65 års aldersgrense
30-39 år		7,5 %	** 70 års aldersgrense
31-45 år	4%		
40-50 år		5%	
46-50 år	1%		
51-55 år		2%	
over 50 år	0%		
over 55 år		0%	
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelse	Netto
Estimert 01.01.15	648 083 760	-795 869 516	-147 785 756
Ny beregning 01.01.15	654 755 418	-790 429 612	-135 674 194
Årets estimatavvik (01.01.15)	-6 671 658	-5 439 904	-12 111 562
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	6 671 658	5 439 904	12 111 562
Akkumulert estimatavvik 31.12.15	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 5 – Konsekvenser av bokført premieavvik 2015**Virkning av premieavvik 2015**

	Beløp
Regnskapsmessig mindreforbruk 2015	67 250,00
Amortisert premieavvik	-11 795 378,00
Arbeidsgiveravgift	-1 663 148,00
Bokført premieavvik 2015	-7 512 399,00
Arbeidsgiveravgift	-1 059 248,26
Avsatt til pensjonsfond	0,00
Korrigert resultat 2015	21 962 923,26

Elverum kommune har i regnskapet for 2015 utgiftsført kr 7.512.399,- i premieavvik og kr 1.059.248,26,- i arbeidsgiveravgift i samsvar med forskrift om årsregnskap og årsberetning. Beløpet inngår i akkumulert premieavvik som er klassifisert som kortsiktig fordring i kommunens balanse. Ordningen er et brudd med anordningsprinsippet og innebærer en endring i forhold til årsregnskap avlagt for 2001 og tidligere. Det korrigerte resultatet for 2015 ville ha vært mindreforbruk på kr 21 962 923,26 i forhold til årets budsjett.

Amortisering av premieavvik		
Premieavvik	Amortiseringstid	Amortisering av premieavvik 2015
Amortiseringstid premieavvik 2002-2010	15 år	
Amortiseringstid premieavvik 2011-2013	10 år	
Amortiseringstid premieavvik 2014 og senere	7 år	13 458 526 inkl arbg. avg.

Gjenstående premieavvik som skal utgiftsføres senere år		
Gjenstående positivt premieavvik som skal utgiftsføres senere år		79 221 265
I % av omløpsmidler	445 454 041	17,78 %

Premiefond		
	KLP	EKP
Innestående på premiefond i livselskapet til dekning av kommende pensjonspremier 31.12.2014	-180 151	-24 692 241
Bruk i årets regnskap	12 094 711	11 193 968
Avregning lønns og G regulering, renteresultat m.v.	-12 119 292	-3 422 086
Gjenstående premiefond 31.12.2015	-155 570	-16 920 359

Note 6 – Garantiansvar pr 31.12.2015

KREDITORER:	Garantiansvar pr. 31.12.2015	Garantien utløper:
NORDEA:		
SØIR	Kr. 11 074 980,00	Selskapsavtale for SØIR Pr. 01.06.00 § 13
SUM NORDEA	Kr. 11 74 980,00	
SPAREBANKEN HEDMARK:		
Elv.komm.industribygg/Hernes institutt	Kr. 50 000 000,00	15.12.2029
Elverum Håndball	« 1 330 188,00	30.11.2019
Elverum Rideklubb	« 495 170,00	24.10.2019
Elverum Fotball	« 411 447,00	15.07.2022
SUM SPAREBANKEN HEDMARK	Kr. 52 236 805,00	
KOMMUNALKREDITT NORGE:		
Elv.komm.industribygg –Beredskapssenter	Kr. 39 803 644,00	30.06.2041
SUM KOMMUNALKREDITT	Kr. 39 803 644,00	
DNB Bank ASA:		
Elverum Tomteselskap AS	Kr. 50 000 000,00	31.12.2024
SUM DNB Bank ASA	Kr. 50 000 000,00	
SUM GARANTIANSVAR	Kr. 143 215 429,00	

Garantiansvar overfor Sparebanken Hedmark vedrørende EKI AS /Hernes Institutt gjelder en andel av selskapets totale låneoptak vedrørende utbyggingen ved instituttet.

Det er gitt en ny garanti i 2014 til Elverum Tomteselskap AS vedrørende kjøp av tomtegrunn i Ydalir og Prestmyraområdet for utvikling av boligtomter med tilhørende infrastruktur.

Det er ikke gitt nye garantier i 2015.

Note 7 – Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid

Jfr. Kommunelovens §§ 11 og 27.

Kommunal virksomhet - navn:	31.12.2015		31.12.2014	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
<i>Kortsiktige poster</i>				
Elverum kommuneskoger KF - utbytte	Kr. 6 637 464		Kr. 12 932 499	
Flerbruksanlegget AS	Kr. 0		Kr. 100 000	
Fordring Elverum Energi	24 605 000		Kr. 44 805 000	
Fordring Visit Elverum-regionen AS	Kr. 360 000		Kr. 0	
Sum kortsiktige poster	Kr. 31 602 464		Kr. 57 837 499	
<i>Langsiktige poster</i>				
TAIK AS, ansvarlig lån nedbetales årlig	Kr. 24 800 000		Kr. 25 900 000	
TAIK AS, ansvarlig lån løper til forfall	Kr. 54 000 000		Kr. 57 500 000	
Elverum kommuneskoger KF	Kr. 0		Kr. 138 800	
Elverum Tomteselskap AS	Kr. 6 000 000		Kr. 6 000 000	
EKI Utvikling AS	Kr. 5 000 000		Kr. 5 000 000	
Sum langsiktige poster	Kr. 89 800 000		Kr. 94 538 800	

Vedrørende kortsiktig fordring på Elverum Energi inneholder denne anordning av vedtatt utbytte for 2015 som skal vedtas ved generalforsamlingens behandling av selskapets regnskap for 2015. I tillegg inneholder den et ekstraordinært utbytte fra 2015, som ble vedtatt av kommunestyret i møte 27.05.2015. Utgående balanse fra 2014 er innbetalt i løpet av 2015 i sin helhet.

Vedrørende fordring på KF Elverum kommuneskoger ble det avtalt med styret i selskapet høsten 2014 hvordan fordringen skal dekkes gjennom ekstraordinære inntekter ved fredning av skog og reduksjon av fremtidig utbyttekrav vedtatt i kommunestyret i Økonomiplanen for 2015 – 2018. Inntekter fra fredning av skog er overført kommunen og inngår i det reduserte utbyttekravet pr 31.12.2015.

Note 8 – Aksjer og andeler pr 31.12.2015

Tekst	Bokført verdi	Eierandel	
ANDELER KLP- EGENKAPITALINNSKUDD	18 495 848,00	Minoritet	
ANDELER EKP- EGENKAPITALINNSKUDD	22 280 054,00		
1 ANDEL I NORGES KOMM BANK PL8750 KURS1	1,00	Minoritet	*)
INNSKUDDSKAPITAL SØIR	5 670 000,00	60 %	
10 AKSJER I KOMMUNENENS FILMSENTR PL 500	5 000,00	Minoritet	
HEDMARK VASKERI 2 AKSJER A 10000,-	20 000,00		
14 AND. I A/L BIBLIOTEKSENTRALEN PL 300	14,00	Minoritet	*)
50 AND. I A/S ELV.TOMTESELSK. PÅL.KR.1000	3 300 000,00	1	
AKSJEKAPITAL ELVERUM ENERGIVERK A/S	86 662 109,00	1	
AKSJER I TUNET A/S	100 000,00	0,0563	
AKSJER I EKI UVIKLING AS	5 060 000,00		
10+7 AKSJER NORSKE SKOGINDUSTRIER A/S	2 050,00	Majoritetseier	
1 ANDEL I LÆRERLH I BORL SILKOSF PL 3500	3 500,00	Minoritet	
1 ANDEL I HERNES INSTITUT A/L PL 1000	1,00	Minoritet	*)
4 459 AKSJER I FILMPARKEN AS	4 900,00	Minoritet	
8 ANDELER I ELV BOLIGBYGGELAG A KR 100	8,00		*)
NR. 1-7000 PL. 100 (700000)	7 000,00	Minoritet	
4 ANDELER FREDHEIM VERNEHJEM	4,00		*)
ANDEL FRIVILLIGHETSENTRALEN	5 000,00		
ANDEL EOBBL A/L	1 565,00		
AKSJER I FLERBRUKSANLEGG	28 100 000,00		
AKSJER I ERNU AS	100 000,00		
AKSJER I TAIK AS	5 541 000,00		
Sum aksjer og andeler	175 358 054,00		

*) Aksjene/andelene er tidligere registrert med kr. 1,00 på grunn av at de ble vurdert til ikke å ha verdi for Elverum kommune.

Aksjer og andeler er anleggsmidler til varig eie, og er verdsatt til kostpris eller virkelig verdi. Det er foretatt en summarisk vurdering av de poster som anses som vesentlige, uten at man har funnet at det gjennom året har inntruffet hendelser som påvirker de bokførte verdier.

I 2015 er bokført verdi av aksjer i Terningen Arena Idrett og Kultur AS øket med 3,5 mill kroner gjennom konvertering av deler av et ansvarlig lån til aksjekapital. Transaksjonen gjennomføres for å styrke selskapets egenkapital.

Note 9 – Avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	KOSTRA-art/balanse	Regnskap 2015	Regnskap 2014
<i>Beholdning 01.01.2015</i>	2.56	10 725 194	22 101 607
Avsetninger til fondet	540	26 185 800	0
Bruk av fondet i driftsregnskapet	940	-2 680 192	-9 988 414
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	940	-5 047 119	-1 388 000
<i>Beregnet beholdning 31.12.2015</i>		29 183 682	10 725 194
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2015</i>		29 183 682	10 725 194
<i>Differanse</i>		0	0
Ubundne investeringsfond	KOSTRA-art/balanse	Regnskap 2015	Regnskap 2014
<i>Beholdning 01.01.2015</i>	2.53	28 912 835	43 474 523
Avsetninger til fondene	548	2 675 564	6 183 742
Bruk av fondene	948	-3 722 887	-20 745 430
<i>Beregnet beholdning 31.12.2015</i>		27 865 512	28 912 835
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2015</i>		27 865 512	28 912 835
<i>Differanse</i>		0	0
Bundne driftsfond	KOSTRA-art/balanse	Regnskap 2015	Regnskap 2014
<i>Beholdning 01.01.2015</i>	2.51	22 182 079	22 713 527
Avsetninger til fondet	550	9 139 636	5 695 047
Bruk av fondet i driftsregnskapet	950	-4 556 529	-6 479 452
Bruk av fondet i investeringsregnskapet		0	0
<i>Beregnet beholdning 31.12.2015</i>		26 765 186	21 929 122
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2015</i>		26 765 186	21 929 122
<i>Differanse</i>		0	0
Bundne investeringsfond	KOSTRA-art/balanse	Regnskap 2015	Regnskap 2014
<i>Beholdning 01.01.2015</i>	2.55	18 007 071	42 118 773
Avsetninger til fondene	550	18 228 958	12 480 111
Bruk av fondene	958	-12 147 278	-36 591 813
<i>Beregnet beholdning 31.12.2015</i>		24 088 751	18 007 071
<i>Beholdning fra balanse 31.12.2015</i>		24 088 751	18 007 071
<i>Differanse</i>		0	0

Note 10 – Kapitalkonto

KAPITALKONTO			
01.01.2015 Balanse (underskudd i kapital)		01.01.2015 Balanse (kapital)	384 740 151
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	-7 631 750	Aktivering av fast eiendom og anlegg	180 675 965
Nedskrivninger fast eiendom		Oppskrivning av fast eiendom	
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	-54 323 018		
Avskrivning finansiell leasing	-1 629 890		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	-1 208 457	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	14 451 890
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler		Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	-10 057 268	Kjøp av aksjer og andeler	6 781 945
Salg av aksjer og andeler		Oppskrivning av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler		Utlån formidlings/startlån	62 218 738
Avdrag på formidlings/startlån	-28 452 366	Utlån sosial lån	166 632
Avdrag på sosial lån	-15 833	Utlån egne midler	-4 918 367
Avdrag på utlånte egne midler			
Avskrivning sosial utlån		Oppskrivning utlån	
Avskrevet andre utlån		Avdrag på eksterne lån	77 360 788
Bruk av midler fra eksterne lån	-217 583 874	Urealisert kursgevinst utenlandslån	
Urealisert kurstap utenlandslån		UB Pensjonsmidler (netto)	143 945 444
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	-32 146 025	Estimatavvik pensjonmidler	
Aga pensjonsforpliktelse		Reversering nedskrivning av fast eiendom	
		Reversering nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Estimatavvik pensjonforpliktelse			
31.12.2015 Balanse Kapitalkonto	512 374 706	31.12.2015 Balanse (underskudd i kapital)	

Note 11 – Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert

Regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet eller udekket i investeringsregnskapet.

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.5900	Regnskapsmessig merforbruk drift	-26 659 417	-26 659 417	0
2.5970	Regnskapsmessig udekket investering	0	-13 389 833	13 389 833
SUM	Regnskapsmessig merforbruk	-26 659 417	-40 049 250	13 389 833

Driftsregnskapet 2015		Investeringsregnskapet 2015		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
980	0	980	0	
530	0	530	13 389 833	
Differanse	0		13 389 833	13 389 833

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Det forelå et regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet for 2014 på kr. 26 659 417,-. Det ble i KS 049/15 årsregnskapssaken for 2014 vedtatt at dette merforbruket skal dekkes i løpet av 2016, det vil si innenfor fristen på 2 år. Udekket i investeringsregnskapet på kr 13 389 834,- ble vedtatt inndeckt i 2015, og er gjennomført.

Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet eller udisponert i investeringsregnskapet.

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk drift	67 250	0	67 250
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet	0	0	0
SUM	Regnskapsmessig mindreforbruk	67 250	0	67 250

Driftsregnskapet 2015		Investeringsregnskapet 2015		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
930	0	930	0	
580	67 250	580	0	
Differanse	67 250		0	67 250

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Mindreforbruket i driftsregnskapet for 2015 på kr 67 250,- vil bli disponert i årsregnskapssaken.

Note 12 – Gjeldsforpliktelser

Type gjeld og fordeling mellom långivere

	Regnskapsåret	Forrige regnskapsår
Kommunens samlede lånegjeld ¹⁾	1 516 986 828	1 357 421 690
* fastrente	48 %	56 %
* flytende rente	52 %	44 %
Fordelt på følgende kreditorer:		
KLP		
* fastrente	100 %	100 %
* flytende rente	0 %	0 %
Kommunalbanken		
* fastrente	47 %	55 %
* flytende rente	53 %	45 %
Nordea		
* fastrente	48 %	0 %
* flytende rente	52 %	100 %

1) Kommunens gjeld eksklusive startlån og leasing

Gjeldsforpliktelser fordelt på selvkostområdet og øvrig virksomhet

	Regnskapsåret	Forrige regnskapsår
Kommunens samlede lånegjeld 1)	1 516 986 828	1 357 421 690
Andel knyttet til selvkostområder		
Vann og avløp andel i kr	265 722 364	257 489 880
Andre selvkostområder i kr	1 806 264	1 632 000
Andel knyttet til selvkostområder i %	17 %	19 %
Andel knyttet til øvrig kommunal virksomhet		
Samlet gjeld øvrig kommunal virksomhet i kr.	1 251 264 464	1 099 931 810
Samlet gjeld øvrig kommunal virksomhet i %	82 %	81 %

Note 13 – Tap på fordringer

I årsregnskapet for 2006 er det i note 13 og 14 gjort detaljert rede for et arbeid med opprydding i balansen som har pågått i flere år, og som har egne avsatte midler fra kommunestyret til gjennomføringen. Resterende fondsmidler har i løpet av 2015 blitt anvendt til delvis dekning av balanseførte krav mot NAV, som ikke er fremsatt på korrekt grunnlag.

Konto	Tekst	Beløp	Kommentar
256.50.812	Disponibelt på fondet for opprydding i 2015	236 782,62	
	Transaksjoner i 2015	-236 782,62	Anvendt til delvis dekning av krav mot NAV fremsatt på manglende grunnlag.
	Bevegelse i fondet i 2015	-236 782,62	
256.50.812	Til rest på fondet pr 31.12.15	0,00	

Det som er korrigert ved tilbakeføring av inntekten er gamle balanseførte krav på sykepengerefusjoner fra før 2012. Disse kravene er maskinelt generert på et sviktende grunnlag eller med manglende dokumentasjon.

Kundefordringer i kommunal fakturering

I 2015 er det arbeidet systematisk og rutinemessig med maskinell og manuell oppfølging av kunderskontro som består av 22.375 personkunder og 10.128 eiendommer. Det er konstatert tap på kr. 589.443,15, og inngått på tidligere tapsførte fordringer kr. 106 486,25. Konstaterte tap viser en mindre økning fra 2014 og inngått på avskrevne fordringer viser en ubetydelig reduksjon. Det arbeides fortsatt med et mindre antall enkeltsaker hvor verdien av det enkelte tap overstiger økonomisjefens fullmakter, og disse vil bli fremmet som egen sak for kommunestyret. Totalt sett anses tapsavsetningen ellers til å være tilstrekkelig, da tap på øvrig kundemasse synes å holde seg tilnærmet konstant på tross av at totalt utfakturert beløp øker.

Omsetning gjennom kommunal fakturering for 2015 var på ca. 227,9 mill. kroner og samlet konstatert og vurdert tap utgjør 0,26 % av omsetningen, så tapene er fortsatt lave. Omsetningen er fordelt på 43.133 fakturaer som er fulgt opp med 3.962 purringer og eventuelt etterfølgende innfordringstiltak, herunder inkasso gjennom Lindorff.

KUNDEFORDRINGER		2015
Post	Spesifikasjon	Beløp
1	Årets konstaterte tap på fordringer	589 443,15
2	Årets avsetning for inkasso uten dekning overført overvåkning	0,00
3	Årets avsetning basert på en individuell vurdering	106 986,25
4	Årets avsetning basert på en generell vurdering	0,00
	Sum	696 429,40
5	Innbetalinger på tidligere avskrevne kundefordringer	-106 486,25
6	Resultatført i regnskapsåret	-589 443,15
7	Avsetning ved årets begynnelse	567 352,16
	Ny avsetning ved årets utgang	567 852,16

- Post 1 - er konstaterte tap på kundefordringer som følge av konkurs, varig insolvens eller foreldelse, og som er tapsført på årets regnskap innenfor økonomisjefens fullmakter i henhold til Økonomireglementet.
- Post 2 - er avsetning til tap på saker som har vært gjennom ordinær inkasso uten dekning og er overført til overvåkning. Bevegelsen i denne fordringsmassen gjennom året er basert på maskinelle tilbakemeldinger fra vår samarbeidspartner på inkasso. Det har for 2015 etter en vurdering ikke funnet behov for å endre tidligere avsetning.
- Post 3 - er avsetning til tap på saker hvor innfordringsfaglig vurdering tilsier høy risiko for tap basert på kravets alder og vurdering av skyldner. Bevegelsen i denne fordringsmassen gjennom året er vurdert, og redusert i tråd med overføring til post 2 over.
- Post 4 - ut fra samlet vurdering av bevegelsen i fordringsmassen og alderssammensetningen er det ikke funnet behov for å endre tapsavsetningen i regnskapsåret.
- Post 5 - inneholder innbetalinger på tidligere avskrevne kundefordringer som er inntektsført i regnskapsåret.
- Post 6 - viser årets resultatvirkning av fordringsbevegelsene
- Post 7 - viser inngående balanse ved årets begynnelse.

Note 14 – Anleggsmidler

Anlegg	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	Grand total
Anskaffelseskost	26 310 864	76 029 809	116 732 251	1 126 682 546	613 521 415	62 990 991	2 022 267 876
Akkumulerte avskrivninger	14 269 340	27 944 183	29 163 610	127 003 766	48 815 926		247 196 825
Tilgang i regnskapsåret	4 665 267	9 786 623	3 636 324	161 751 985	12 876 343	2 411 314	195 127 855
Avgang i regnskapsåret		1 208 457		4 530 713	3 010 035	91 002	8 840 207
Avskrivninger i regnskapsåret	2 312 023	8 127 839	8 207 492	33 205 152	13 513 762		65 366 269
Avgang akkumulerte avskrivninger		382 595		496 254	107 134		985 983
Nedskrivninger							0
Reverserte nedskrivninger							0
Bokført verdi	14 394 767	48 965 912	82 997 473	1 124 193 519	561 165 169	65 311 303	1 896 978 413
Finansiell leasing	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	Grand total
Anskaffelseskost					19 033 338		19 033 338
Akkumulerte avskrivninger							
Avskrivninger i regnskapsåret					1 629 890		1 629 890
Bokført verdi					17 403 448		17 403 448

Orientering om grupper:

- Gruppe 1 har 5 års levetid
- Gruppe 2 har 10 års levetid
- Gruppe 3 har 20 års levetid
- Gruppe 4 har 40 års levetid
- Gruppe 5 har 50 års levetid
- Gruppe 6 er tomter som ikke avskrives

Ved overgang til anleggsregister integrert i anleggsmodulen til økonomisystemet, har ikke opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger latt seg konvertere. Den anskaffelseskost som vises er derfor nettoverdi av opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger pr 01.01.2010.

Avskrivning/nedskrivning i løpet av regnskapsåret:

Det er ikke foretatt nedskrivninger i regnskapsåret. Det er gjennomført ordinære avskrivninger for året med til sammen kr. 66 996 159,-. Avskrivningene er bokført i kommunens driftsregnskap.

Note 15 – Finansielle omløpsmidler

Kravet om noten vedrørende «Finansielle omløpsmidler» er ment å klarlegge forskjellige former for risiko knyttet til denne type plasseringer i form av markeds-, rente-, likvid-, valutarisiko, samt eventuell systematisk og usystematisk risiko i et aksjemarked.

Elverum kommune har plassert overskuddslikviditet fra ubrukte lånemidler og kortsiktig likviditetsoverskudd på høyrentekonti og pengemarkedsfond som ikke gir noen risiko for likvidene, og som har kort bindingstid.

Disse plasseringene vurderes derfor å falle utenfor notekravets egentlige formål.

Kommunens eksponering i markedet og fordeling på aktiva klasser er innenfor de vedtatte rammer i henhold til kommunens finansreglement. Det vises til nærmere beskrivelse av finansforvaltningen i årets beretning.

Note 16 – Interkommunalt samarbeid PPT

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slikt samarbeid jfr regnskapsforskriften § 12 nr. 3, og utgjør følgende beløp:

Interkommunalt tiltak, jf KL § 27	PPT-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)	5 166 508,25	
Overføring fra Stor-Elvdal kommune	516 755,15	
Overføring fra Våler kommune	766 486,31	
Overføring fra Åmot kommune	1 134 329,20	
Overføring fra fylkeskommunen	1 815 740,46	
Resultat av overføringer	9 399 819,37	
Egne inntekter etter formålet		533 639,53
Totale driftsutgifter etter formålet	9 933 458,90	
Resultat av virksomheten	0,00	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene		
Overført til neste driftsår	0,00	
Udekket underskudd		

Det interkommunale samarbeidet vedrørende PPT-tjenesten bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal, Våler og Åmot, samt Hedmark fylkeskommune.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Note 17 – Interkommunalt samarbeid legevakt

Avtalen er inngått med hjemmel i KL §§ 28-1a og 28-1b.	Legevaktsamarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)	5 902 838,26	
Overføring fra Våler kommune	1 247 700,00	
Overføring fra Åsnes kommune	2 357 304,00	
Resultat av overføringer	9 507 842,26	
Egne inntekter etter formålet		4 301 379,60
Totale driftsutgifter etter formålet	13 809 221,86	
Resultat av virksomheten	0,00	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene		
Overført til neste driftsår	0,00	
Udekket underskudd		

Det interkommunale samarbeidet vedrørende Legevakten bygger på en avtale inngått mellom Elverum kommune som vertskommune og Åsnes og Våler kommune som samarbeidskommuner.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Note 18 – Interkommunalt samarbeid Interkommunal Akutt Døgnplass (IKAD)

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slike samarbeid jf regnskapsforskriften § 12 nr 3, og utgjør følgende beløp:

Interkommunalt tiltak, jf KL § 27	IKAD-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)		
Overføring fra Stor-Elvdal kommune	256 681,00	
Overføring fra Åsnes kommune	763 808,00	
Overføring fra Våler kommune	378 054,00	
Overføring fra fylkeskommunen	512 000,00	
Resultat av overføringer	1 910 543,00	0
Egne inntekter etter formålet		1 678 040,93
Totalt driftsutgifter etter formålet	1 108 727,05	
Resultat av virksomheten	2 479 856,88	
Disponering av resultatet		
Brukt i investeringsregnskapet	286 935,21	
Overført til neste driftsår	2 192 921,67	
Udekket underskudd		

IKAD - interkommunale akutte døgnplasser - for somatiske pasienter. Det interkommunale samarbeidet bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal, Våler og Åsnes samt Hedmark fylkeskommune.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultatteffekt for Elverum kommune.

Note 19 – Investeringsprosjekter

Noten tar kun for seg de større investeringsprosjektene og en mer detaljert oversikt er vist i regnskapsskjema 2B og rapportering på investeringsprosjektene i Årsmelding fra virksomhetene for 2015.

Regnskap per 31.12.2015 (1000 kroner)	Regnskap tidligere år	Revidert budsjett 2015	Regnskap 2015	Prosjekt regnskap
Eiendom				
EPC - prosjekt	36 063	1 500	3 908	39 971
Rehabilitering rådhuset	35 895		5 692	41 587
Kjøp av kommunale boliger		32 500	27 726	27 726
24 demensboliger	3 005	4 709	9 437	12 442
Skole				
Rehabilitering Søbakken skole m/tilbygg	96 255	62 400	55 676	151 931
Helse og omsorg				
Helsehus alt 3	1 823	13 000	18 336	20 159
Kultur og fritid				
Uteanlegg terningen arena	16 183		1 105	17 288
Teknisk drift				
Langtidsparkering inkl Folkvangtomt		10 686	10 736	10 736
Vann		12 200	10 991	10 991
Avløp		9 800	8 610	8 610
Sum større investeringsprosjekter	189 224	146 795	152 217	341 441

Note 20 – Etterkalkyle for selvkosttjenester

Etterkalkylene for 2015 er basert på regnskap datert 31. desember 2015.

2015			
Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Totalt
Gebyrinntekter	16 246 466	26 010 384	42 256 850
Øvrige driftsinntekter	197 900	129 198	327 098
Driftsinntekter	16 444 366	26 139 582	42 583 948
Direkte driftsutgifter	7 624 311	14 382 144	22 006 455
Avskrivningskostnad	5 448 134	6 970 612	12 418 746
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	2 521 616	2 578 818	5 100 434
Indirekte netto driftsutgifter	548 961	774 581	1 323 542
Indirekte avskrivningskostnad	37 855	38 746	76 601
Indirekte kalkulatorisk rente (1,94 %)	4 550	5 289	9 839
Driftskostnader	16 185 427	24 750 189	40 935 616
Resultat	258 939	1 389 393	1 648 332
Kostnadsdekning i %	101,6 %	105,6 %	104,0 %
Selvkostfond 01.01	1 496 979	4 141 673	5 638 652
+ Avsetning til selvkostfond	258 939	1 389 393	1 648 332
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,94 %)	31 553	93 826	125 379
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	1 787 471	5 624 892	7 412 363
Gebyrinntekter	16 246 466	26 010 384	42 256 850
Gebyrgrunnlag	15 987 527	24 620 991	40 608 518
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	101,6 %	105,6 %	104,1 %
Regnskapsføringsforslag balanse	Vann	Avløp	Totalt
+/- 2.51xxxx Selvkostfond	290 492	1 483 219	1 773 711
+/- 2.92xxxx Memoriakonto selvkostfond	0	0	0
Regnskapsføringsforslag driftsregnskap	Vann	Avløp	Totalt
1550 Avsetninger til bundne fond	290 492	1 483 219	1 773 711
1950 Bruk av bundne fond	0	0	0
Normalgebyr	Vann	Avløp	Totalt
Normalgebyr eksklusiv mva.	1 487	2 243	3 729
Normalgebyr inklusiv mva.	1 858	2 803	4 661

ÅRSREGNSKAP

2015 Etterkalkyle selvkost	Regulerings planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	292 625	4 716 984	2 178 824	7 188 433
Øvrige driftsinntekter	28 154	82 335	30 040	140 529
Driftsinntekter	320 779	4 799 319	2 208 864	7 328 962
Direkte driftsutgifter	328 962	3 003 678	1 746 822	5 079 462
Avskrivningskostnad	1 706	177 115	12 270	191 091
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	182	20 041	1 309	21 532
Indirekte netto driftsutgifter	59 914	1 755 821	320 319	2 136 055
Indirekte avskrivningskostnad	3 621	35 267	14 803	53 691
Indirekte kalkulatorisk rente (1,94 %)	1 437	11 442	4 225	17 104
Driftskostnader	395 823	5 003 365	2 099 748	7 498 936
Foreløpig resultat	-75 043	-204 046	109 116	-169 974
+ Subsidiering	0	0	0	0
Resultat	-75 043	-204 046	109 116	-169 974
Kostnadsdekning i %	81,0 %	95,9 %	105,2 %	97,7 %
Selvkostfond 01.01	0	0	2 283	2 283
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	109 116	109 116
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,94 %)	0	0	1 103	1 103
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	0	112 502	112 502
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	0
- Underskudd til fremføring	-75 043	-204 046	0	-279 089
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (1,94 %)	-728	-1 979	0	-2 707
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-75 771	-206 025	0	-281 796
Gebyrinntekter	292 625	4 716 984	2 178 824	7 188 433
Gebyrgrunnlag	367 668	4 921 030	2 069 708	7 358 407
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	79,6 %	95,9 %	105,3 %	97,7 %
Regnskapsføringsforslag balanse				
+/- 2.51xxxx Selvkostfond	0	0	110 219	110 219
+/- 2.92xxxx Memoriakonto selvkostfond	75 771	206 025	0	281 796
Regnskapsføringsforslag driftsregnskap				
1550 Avsetninger til bundne fond	0	0	110 219	110 219
1950 Bruk av bundne fond	0	0	0	0
Normalgebyr				
Normalgebyr eksklusiv mva.	40 000	4 200	20 618	108 283
Normalgebyr inklusiv mva.	50 000	5 250	25 773	135 354

Note 21 – Årsverk, godtgjørelse, revisjonshonorar

Antall årsverk

Tekst	2015	2014	2013
Antall årsverk	1 248	1 302	1 347
Antall ansatte	1 584	1 654	1 557
Antall kvinner	1 271	1 315	1 238
% andel kvinner	80,2 %	79,5 %	79,5 %
Antall menn	313	339	319
% andel menn	19,8 %	20,5 %	20,5 %
Antall kvinner ledende stillinger	64	67	49
% andel kvinner i ledende stillinger	66,0 %	65,0 %	62,0 %
Antall menn i ledende stillinger	33	36	30
% andel menn i ledende stillinger	34,0 %	35,0 %	38,0 %

Fordeling heltid/deltid

Tekst	2015	2014	2013
Antall deltidsstillinger	912	962	932
Antall ansatte i deltidsstillinger	837	877	838
Antall kvinner i deltidsstillinger	741	768	738
% andel kvinner i deltidsstillinger	88,5 %	87,6 %	88,0 %
Antall menn i deltidsstillinger	96	109	100
% andel menn i deltidsstillinger	11,5 %	12,4 %	12,0 %

*) Tallene fra og med 2013 er basert på maskinell telling av **faste ansatte**. Utviklingen i antall årsverk er derfor ikke direkte sammenlignbart med tidligere år hvor vikarer med avtalte stillingsprosjenter, ble tatt inn i tallgrunlaget.

Det vises til årsberetningens kapittel om «Likestilling og mangfold» for ytterligere og mer utdypende informasjon om likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen i 2015.

Det vil bli utarbeidet mer detaljerte analyser av utviklingen for alle stillingstyper til «Årsmelding fra virksomhetene 2015».

Godtgjørelse til ordfører og administrasjonssjef:

Ordfører: Trekk- og oppgavepliktige ytelser kr 878 704,-
Rådmann: Trekk- og oppgavepliktige ytelser kr 960 540,-

Begge stillinger er innmeldt i kommunens ordinære pensjonsordning. Arbeidsgivers andel av pensjon er ikke medtatt i beløpene over.

Revisors honorar:

Tekst	Regnskapsåret	Forrige år
Honorar for regnskapsrevisjon	kr 1 624 908	kr 1 558 752
Honorar for forvaltningsrevisjon	kr 211 600	kr 245 577
Honorar for undersøkelser		
Sum honorar	kr 1 836 508	kr 1 804 329

Note 22 – Vesentlige fremtidige forpliktelser

Ved vurdering av kommunens regnskapsmessige stilling må tas hensyn til følgende vesentlige fremtidige forpliktelser:

- Finansiell leasingavtale vedrørende Beredskapssenteret med EKI AS, nærmere opplysninger er gitt i note 27 - Lånegjeldsoppgave detaljert.
- Finansiell leasingavtale vedrørende driftsbygget på Elverum kirkegård med EKI AS, nærmere opplysninger er gitt i note 27 - Lånegjeldsoppgave detaljert. Avtalen er finansiert ved trekk i rammene til kirken, som opprinnelig hadde fått driftsmidler til å dekke finansiering av investeringen selv.
- Leieavtale med Terningen Arena Næring og Undervisning AS på produksjonskjøkken fra 2011 og for 30 år med en årlig leie på ca. 4,5 mill. kroner (inkl. mva.).
- Leieavtale med Terningen Arena Barnehage AS på Terningen Barnehage fra høst 2010 og for 30 år med en årlig leie på ca. 3,7 mill. kroner (inkl. mva.).
- Leieavtale med Terningen Arena Idrett og Kultur AS for disponering av kommunal tid i Flerbruksanlegget fra 01.01.2011 og for 15 år med en årlig leie på ca. 5,9 mill. kroner, med opsjoner på forlengelse av avtalen. Elverum kommune har i 2012 kjøpt 100 % av aksjene i Terningen Arena Idrett og Kultur AS. Det vises til *Note 8 – Aksjer og andeler pr 31.12.2015*.
- Det ble i 2011 vedtatt å gi kommunal garanti på 50 mill. kroner til EKI AS for gjennomføring av utbyggingsprosjekt for Hernes Institutt. Garantien er etablert overfor Sparebanken Hedmark i 2012.
- Det ble i 2014 vedtatt å gi kommunal garanti på 50 mill. kroner til Elverum Tomteselskap AS for kjøp av tomteareal i Ydalir og Prestmyra området med tanke på utvikling av boligtomter og tilhørende infrastruktur. Garantien er etablert overfor DnB og har en løpetid på 10 år.

Kostnader knyttet til disse forpliktelser er inntatt i kommunens vedtatte Økonomiplan 2016 – 2019.

Note 23 – Prinsippendringer

Det har i regnskapsåret 2015 ikke inntruffet forretningstilfelle som har ført til behov for prinsippendringer.

Konto for prinsippendringer spesifiseres slik pr 31.12.2015, som også var inngående balanse pr 01.01.2015:

Konto	Beløp
25810001 Prinsippendring ressurskrevende brukere 2008	-17 835 000,00
25810002 Prinsippendring feriepenger 1992/1994	17 170 356,07
25810003 Prinsippendring materialbeholdning 2001	127 793,01
25810004 Prinsippendring påløpte renter 2001	195 306,00
25810005 Prinsippendring MVA-kompensasjon 2001	-3 810 644,00
25810006 Prinsippendring 13. lønnskjøring skifte av lønssystem 2009	4 256 238,57
SUM	104 049,65

Note 24 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap

Det er ikke foretatt strykninger ved avleggelsen av årets regnskap.

Note 25 – Samhandlingsreformen – hovedprinsipper for estimatet**Avvikling 1.1.2015**

Kommunal medfinansiering (KMF) av spesialhelsetjenesten er avviklet fra 1.1.2015. Helseledelse har forvaltet ordningen inntil endelig årsavregning for 2014 er avsluttet.

Endelig årsavregning fra helseledelse oversendt 5. januar 2016 viser at det gjenstår å betale kr 136.782 for 2014. Helseledelse vil publisere en nettartikkel om årsavregningen som forklarer bakgrunnen for beregnet beløp. Denne foreligger ikke pr i dag, og beløpet er ikke tilbakebetalt i regnskapet for 2015.

Note 26 – Oversikt over løpende rentesikringer

Langsiktig gjeld med fast rente:

Lån	Volum	Rentebinding til	Betaler	Bank
kk 29594	11 318 550	10.12.2017	3,36	KLP

Sikring av langsiktig gjeld med flytende rente:

Swap mot undeliggende lån	Volum	Løper fra	Løper til	Betaler	Mottar	Formål med sikringen	Swap-motpart
Swap mot Sertifikatlån 3	44 000 000	05.12.2012	06.12.2021	4,45	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	52 853 040	15.11.2012	16.11.2020	3,52	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120078	57 200 000	05.12.2012	05.12.2022	3,60	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120308	68 800 000	26.06.2012	28.06.2027	3,33	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20060052	23 205 000	24.01.2012	24.01.2018	4,60	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	52 853 040	15.08.2012	17.11.2025	4,09	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 3	50 400 000	05.09.2012	05.12.2025	4,18	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 5	100 000 000	27.03.2014	29.01.2025	2,99	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20100305	60 411 200	16.04.2007	18.04.2017	4,95	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20100378	38 000 000	15.10.2009	15.10.2019	4,48	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20120137	35 000 000	15.06.2009	17.06.2019	4,72	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
swap mot Sertifikatlåns 3	70 000 000	16.12.2010	07.12.2020	4,81	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20120193	60 000 000	10.10.2011	11.10.2021	4,27	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB

Note 27 - Lånegjeldsopp-gave detaljert - med beregning av minsteavdrag

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAK I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2015										
Lån nr.	20120193	20100305	20080061	8317.50.29594	20060052	20120061	20100378	20100936	20120078	20110630
Kontornr.	24619105	24619098	24619097	24820033	24619095	24619100	24619091	24619093	24619102	24619096
Långiver	Norges komm.bank	Norges komm.bank	Norges komm.bank	Kommunekreditt	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken
Lånet nedbetalt	15.04.2030	10.12.2030	15.02.2033		29.07.2024	15.02.2033	16.10.2034	17.12.2035	05.03.2037	01.11.2018
IB 01.01.2015	75 220 530	72 744 030	36 875 320	17 418 549	23 399 930	111 269 640	40 000 000	50 297 520	123 127 360	20 000 000
Nye lån i regnskapsåret										
Ekstraord.avdrag										
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	4 852 940	4 546 500	1 995 280	6 100 000	2 340 000	5 563 480	2 000 000	2 395 120	5 472 320	-
Renter utgiftsført i regnsk.året	3 164 800	3 548 749	651 613	524 816	1 191 322	4 650 035	1 947 003	928 258	3 487 627	-
Korrigerings										Refusjon
Virkelig gjeld	70 367 590	68 197 530	34 880 040	11 318 549	21 059 930	105 706 160	38 000 000	47 902 400	117 655 040	20 000 000

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAK I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2015										
Lån nr.	20110838	HB 69006	20120308	20130041	20120137	s3	s4	s5	s6	Sum Lån eks Husbank
Kontornr.	24619099	24520100	24619104	24619106	24619103	24320030	24320040	24320050	24320060	
Långiver	Kommunalbanken	Nordea Finans	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Sertifikatlån s3	Sertifikatlån s4	Sertifikatlån s5	Sertifikatlån s6	
Lånet nedbetalt	23.12.2036		26.06.2037	28.01.2838	17.10.2033	3m	3m	3m	3m	
IB 01.01.2015	28 688 000	344 023	95 133 600	146 220 840	61 822 200	166 149 983	77 980 165	210 730 000		1 357 421 690
Nye lån i regnskapsåret							3 835 525		208 764 000	212 599 525
Ekstraord.avdrag										-
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	1 304 000	94 972	4 228 160	6 222 160	3 253 800	42 935	193 520	2 429 200	-	53 034 387
Renter utgiftsført i regnsk.året	510 064	7 897	3 083 491	2 548 510	2 293 812	8 022 650	1 228 404	4 540 559	2 819 090	45 148 701
Korrigerings										
Virkelig gjeld	27 384 000	249 051	90 905 440	139 998 680	58 568 400	166 107 048	81 622 170	208 300 800	208 764 000	1 516 986 828

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAK I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2015											
Lån nr.	11520730 0	11495374-8	11503690-7	11506023-8	11508992-2	11513215-1	11516592-0	11524831-2	11528978-7	11532127	Sum gjeld Startlån Husbanken
Kontornr.	24719095	24719084	24719087	24719088	24719090	24719093	24719094	24719097	24719098	24719099	
Långiver	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	
Lånet nedbetalt	2037	2030	2032	2033	2034	2035	2036	2038	2039	2040	
IB 01.01.2015	39 482 185	17 596 723	17 895 575	28 823 901	16 954 520	30 715 029	31 270 176	41 438 587	59 500 000		283 676 696
Nye lån i regnskapsåret										65 000 000	65 000 000
Ekstraord.avdrag	12 147 278										12 147 278
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	1 356 375	950 581	849 776	1 198 451	697 803	1 141 980	1 128 302	1 355 628	1 575 021	-	10 253 917
Renter utgiftsført i regnsk.året	793 640	404 840	345 244	668 797	328 222	723 804	731 696	867 416	1 238 672	568 341	6 670 671
Korrigerings											-
Virkelig gjeld	25 978 532	16 646 142	17 045 799	27 625 450	16 256 717	29 573 049	30 141 874	40 082 959	57 924 979	65 000 000	326 275 501

ÅRSREGNSKAP

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPPTAK OG GJELDSAVDRAG I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2015				
Lån nr.	7746	9179	Sum	Sum gjeld
Kontornr.	24831042	24831044	finansiell leasing	Totalt
Långiver	Beredskapssenteret Finansiell leasing	Driftsbygg Elverum kirke Finansiell leasing		
Lånet nedbetalt				
IB 01.01.2015	41 378 549	17 751 724	59 130 273	1 700 228 659
Nye lån i regnskapsåret				277 599 525
Ekstraord.avdrag				12 147 278
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	1 576 930	348 276	1 925 206	65 213 510
Renter utgiftsført i regnsk.året	1 516 335	813 510	2 329 845	54 149 217
Korrigerings				-
Virkelig gjeld	39 801 619	17 403 448	57 205 067	1 900 467 396

Beregning av krav til minsteavdrag

Forenklet formel for beregning av minstefradrag				
Betalte avdrag				54 959 593
Krav til minste-avdrag	Årets avskrivninger	Bokført verdi anleggsmidler	Lånegjeld	
	66 996 159 /	1 731 113 397 *	1 416 551 963	54 822 255
Differanse				137 338

Kommunen betaler mer enn lovens krav til minsteavdrag.